

Naročnina mesečno
35 Din, za inozemstvo
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletna 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2056 — nočna 2996, 2994 in 2054

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate,
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Pozor pred reakcijo!

Govor, ki ga je imel te dni na slavnosti mar-
burskega vseučilišča podkancler nemške države
Papen, je zelo zanimiv in značilen ne samo za
razmere, ki danes vladajo v Hitlerjevi Nemčiji,
ampak za tako zvano fašistično revolucijo sploh.

Papen spada danes med tiste, ki so kot
konzervativci po tradiciji in mišljenju gledali
porajajoči se fašizem z velikimi simpatijami, pa
so danes nad njim razočarani. Konservativizem je
vedno bil in bo nujna protiutež v nedogledne
dalje hitečemu stremljenju človeka po napred-
ku, ki pot do polne resnice lahko in rado zgreši.
Liberalizem je bil v našem stoletju privedel do
brezvladja na političnem polju, do razredne
borbe v socialnih odnosih, do skrajne samo-
pašnosti in najsamovoljnijega osebnosti v mo-
ralnem oziru. Konservativni protival na to je
čisto razumljiv in naglašanje velike vrednosti
avtoritete, občestvenega čuta in discipline,
povezanosti z narodom in njegovo tradicijo je po-
trebno in koristno. Toda po neki usodnosti, ki
se je človeštvo očividno ne more izogniti, je
konzervativizem sam zašel v skrajnost ter se pre-
pusil valu fašizma, ki je pod vplivom konser-
vativnih idej postal orodje onih razredov so-
dobne družbe, ki smatrajo načela avtoritete,
discipline in nacionalne vzajemnosti samo za
verige, v katere naj bi se vkoval duh, ki stremi
po svobodi, socialni pravičnosti in premaganju
nacionalističnih nagonov v smislu harmonične
človečnosti. Ko je Mussolini te idealne smer-
nice s posmehom proglasil za »sanej slabičev«, je
povojni konservativizem postal golo sredstvo zapadnega
meščanstva, da ostane in nadalje vladajoči
razred.

Papen je bil v Nemčiji med prvimi konser-
vativci, ki jih njihova katoliška tradicija, izo-
brazba in praksa življenja ni mogla zadržati,
da ne bi v dobri veri — deloma pa gotovo tudi
iz nagona kaste — prešli v tabor bojevitiga fa-
šizma. Tisto čustvo prave mere in zlate sre-
dine, ki sicer odlikuje katoliškega intelektualca
in državnika, je Papena in njegov mali krog
popolnoma zapustilo. Čeprav katoliški centrum
temu ni sledil, ne smemo tajiti, da tudi izven
Papenovega kroga ni bilo malo katolikov, ki so
v nacionalnem socializmu, kakor se fašizem v
Nemčiji imenuje, videli najboljšo možnost du-
hovnega preporoda nemškega naroda in člove-
štva sploh. Zdravi konservativizem, ki mora silni
nagon človeka in človeške družbe po nepre-
stnem razvoju uravnovešati, se je spremenil v
polno in pravo reakcijo, ki je fašizmu zelo olaj-
šala zmago: nujnost avtoritete se je pretirala
do tega, da se je potreba svobode duha reduci-
rala na minimum, da se je začelo poenoteva-
nje in izenoličevanje vsega kulturnega življe-
nja in delovanja pa celó mišljenja in čustvo-
vanja po oficijelnem vzorcu, da je disciplina
svobodnega pristanka na vezi občestva postala
kruto in ubijajoče nasilje. Dolgo je trajalo,
preden so konservativci Papenovega kroga uvi-
deli, kako zelo se ta smer oddaljuje od tistega
vzora družbe in kulture, ki ga je človeštvu po-
stavilo krščanstvo v duhu njegovega Ustanovi-
telja in njegove Cerkve — in kako take vrste
fašistični konservativizem ne vodi do moralnega
preporoda, ampak v zastoj duha in barbarstvo
naravov.

Stvari so morale v Nemčiji dozoreti že zelo
daleč, če je podkancler Papen sedaj to smer
javno ožigosal in da je on — konservativec od
nog do glave — v starodavnem vseučiliškem
mestu Marburgu izjavil z ozirom na kulturno
reakcijo v Nemčiji, da »človečnost, svoboda in
enakopravnost niso liberalni šlagerji, ampak
krščanski principi, brez katerih ni omikanega
življenja«. Sploh je ostro zavrnil geslo narodno-
socialistične reakcije, ki proglasa vsako težnjo
po večji človečnosti in poduhovljenju življenja
kot »intelektualizem, ki ubija zdravo in polno
nagonsko življenje«, in je upravičeno dejal, da
se zdravo nagonsko življenje, vitaliteta, nika-
kor ne sme istovetiti s sirovostjo, brutaliteto.
Izjavil je tudi, »da se ne sme država enačiti s
stranko oziroma stranka z državo, da nobena
še tako tehnično dovršena organizacija in pro-
paganda ne more trajno nadomestiti in vzdr-
ževati ljubezni in zaupanja, da je tudi v naj-
konzervativnejši državi treba, da jo nosi ljud-
stvo in da se ne sme odklanjati vsaka kritika«. Nemška država, tako je Papen izjavjal dalje, se
ne sme sama zbrisati iz družbe krščanskih na-
rodov z nasilnim izločanjem dobrih državljanov
iz državnega življenja samo zato, ker boja
niso čiste arijske krvi, ker ne sprejemajo pro-
grama vladajoče stranke stoprocentno, ker
imajo pomisleke in ugovore proti njegovemu
totalitarnemu izvajanju — kajti, tako meni Pa-
pen — če bi tak totalitarizem obveljal, bi bili
črni, ne pa ljudje, obdarjeni z razumom, svo-
bodo in raznoličnostjo mišljenja, ki šele omo-
goča napredek. Take besede slišimo iz ust pru-
škega konservativca. Končal je s pozivom, naj
bi se zaprla usta fanatikom, ki v škodo države
motijo obnovitveno delo resnih mož.

Mislimo, da nihče ni mogel reakcije v
nauku in praksi bolje obsoditi kakor mož, ki
se po pravici prišteva k načelnemu konser-
vativizmu in ki so ga že na poti k popolni reakciji,
kakor vidimo, v zadnjem hipu ustavile pogubne
posledice narodnosocialistične reakcije, ki, ka-
kor je v svojem marburskem govoru sam iz-
javil, nujno izživa protireakcijo tistega marksi-
zma, ki ga je Hitler hotel pobiti. Da ta proti-
reakcija poganja svoje korenine iz narodnega
socializma samega, to nam kažejo marsikateri
pojavi tega pokreta iz zadnjega časa, ko se med
narodnosocialistično mladino poraja boljše-
vni čisto sorodno revolucionarno razpoloženje.
Brez dvoma je bil to tisti moment, ki je ple-
miča Papena pobudil do tako odločnega na-
stopa, tako da bi se njegov govor lahko tolma-
čilo kot pojav gola strahu pred socialno revo-
lucijo, ako ne bi bil obenem naglasil veliko na-
čeloma popolnoma pravih misli. Zakaj čisto
odkriti je mislil in popolnoma iz krščanstva je
nemški podkancler utemeljil v Marburgu idejo,
da pomeni stalno revolucijo, če se vse svoboš-
tine potlačijo, ker se svobodni duh stalno potlači in
izniči ne da in ker na vsako nasilje odgovarja
s protinasiljem, dokler se ne ustanovi stalen

Posvetovanja držav Male zveze

Stališče do sestanka v Stra Gospodarski odnošaji s sovjetsko Rusijo

Bukarešt, 19. junija. b. Danes dopoldne na seji
treh zunanjih ministrov so se razpravljala vpra-
šanja splošnega mednarodnega značaja, zlasti se je
obravnaval staneček med nemškim državnim kan-
clerjem Adolfom Hitlerjem in šefom italijanske
vlade Mussolinijem v Benetkah, na katerem se je
razmotiralo o avstrijskem vprašanju, razorožit-
venem problemu in o regionalnih pogodbah. Vzeli
so na znanje, da je Hitler sklenil izposlovati av-
strijsko samostojnost in neodvisnost, s čimer se

politika Male zveze popolnoma strinja. Ta Hitler-
jeva obljuba se lahko sprejme kot ugoden znak
za ureditev razmer v srednji Evropi.

Kar tiče razorožitve, ima Mala zveza pred
oči enakopravnost, toda potrditev nemškega obo-
roževanja bi imela takoj posledice v Bolgariji in
na Madjarskem in zato vztraja MZ na svojem
stališču, ki ga je jasno podala na konferenci v
Zenevi.

Regionalne pogodbe, take kot so se sprejele v
Benetkah, niso logične, ker rimski sporazum med
italijanskimi, avstrijskimi in madjarskimi predstavi-
niki prehaja okvir sporazuma, ki je bil dosežen v
Zenevi med državami Male zveze, Rusijo in Tur-
čijo. To stališče Male zveze bo prišlo do izraza
v zaključnem poročilu, ki bo izdano jutri popoldne.
Jugoslovanski zunanji minister Jevtič, romun-
ski zunanji minister Titulescu in češkoslovaški zu-
nanji minister dr. Beneš so nato sprejeli časnikiarje.

Bukarešt, 19. junija b. Prvi dan rednega za-

sedanja stalnega sveta MZ je potekel v znaku tra-
dicionalne rezerviranosti zunanjih ministrov, ki
niso hoteli dati časnikiarjem prav nobenih pojasnil.
Tukajšnji listi na različne načine komentirajo pred-
met teh razgovorov. Jasno je, da jim manjkajo po-
drobnejše informacije. Poudarjajo, da je imel prvi
dan zasedanja romunski zunanji minister ekspozé
o sedanjem političnem položaju v srednji Evropi,
zlasti z ozirom na države MZ. Jugoslovanski zu-
nanji minister Jevtič je svojim tovarišem ob-
širno poročal o razgovorih, ki jih je imel v Fran-
ciji s francoskimi politiki in odličnimi osebam.
Stotako sta poročala dr. Beneš in Titulescu glede
odnosa njunih držav do Sovjetske Rusije. Gre za
vpostavitev normalnih gospodarskih odnosov s
Sovjetsko Rusijo. Ravno danes je trgovinska zbor-
nica v Kišenjevu imela izredno sejo, na kateri je
govoril predsednik romunskih trgovinskih in indu-
strijskih krogov iz Besarabije. Važno je tudi vpra-
šanje trgovine z Dnjeprprostrgom. V načrtu je ve-
lika delniška družba, ki bo z Dnjeprprostrgom vr-
šila vse poslovne transakcije. Jutranji romunski
listi prinašajo slike velikega porušenega mostu čez
Dnjester med Atakijo in Magilijevo ter poudarjajo,
da se bo ta most kmalu popravil in vzpostavil
promet.

Madjarska bo dobila odgovor

Bukarešt, 19. junija b. V političnih in diplo-
matskih krogih se poudarja, da se bo na sedanjem
zasedanju obravnavalo tudi vprašanje, kako naj
države Male zveze bodo pripravljene, ako bi bilo
treba dati odgovor na poizkuse od izvestne strani,
ki gredo za revizijo mirovnih pogodb. Zlasti iz-
zivalni govor madjarskega ministrskega predse-
dnika Gömbösa in Dollfussov obisk v Budimpešti
so prisilili države Male zveze, da vprašanju pri-
pravljenosti na vsako možnost kršitve obstoječega
stanja in ogrožanja miru posvečajo vedno več po-
zornosti.

Države Male zveze se zavedajo svojega pome-

Sestanek med Barthoujem in Dollfussom

Vprašanje neodvisnosti Avstrije - Gospodarska obnova Podonavja

Pariz, 19. junija. p. Posebni dopisnik »Intran-
sigeant«, ki spremlja francoskega zunanjega mini-
stra Barthouja na njegovem potovanju v Romunijo,
sporoča, da se bosta nocoj sestala na Dunaju fran-
coski zunanji minister Barthou in zvezni kancler
Dollfuss. Sestanek bo trajal 14 minut v vlaku, ko-
likor je pač postanek na dunajski postaji.

Francoski zunanji minister in zvezni kancler
bosta razpravljala predvsem o dveh vprašanjih: 1.

o vprašanju neodvisnosti Avstrije, ki je sedaj do-
bila popolnoma drug značaj radi beneškega spo-
razuma, ki je bil dosežen na sestanku med Hitler-
jem; 2. o srednje-evropskem položaju ter o organi-
zaciji onih držav, ki so pripravljene sodelovati pri
gospodarski obnovi Podonavja.

Avstrijski zvezni kancler Dollfuss se je danes
že vrnil iz Budimpešte na Dunaj z letalom.

Teroristična akcija v Avstriji se nadaljuje Ali A. Hitler ne bo držal svoje besede?

Dunaj, 19. jun. b. Pod Leonhard mostom v
Graecu so našle oblasti dve bombi z vžigano vrvi-
co, ki pa nista eksplodirali. Na progi Oberdorf-
Köfla so teroristi porušili dve električni drogi.
V Flohneitenu sta bili vrženi na neko gospodarsko
poslopje dve bombi. V Ofenbergu so teroristi
pravitko vrgli dve bombi pred neko tamkajšnje
poslopje. Materialna škoda je velika. V Brucku na
Muri so vrgli narodni socialisti bombo pred mestni
gradbeni urad, ki je povzročila veliko materialno
škodo. Na Dunaju je ponoči eksplodirala na Kar-

dinalplatzu bomba v telefonski celici, ki je zletela
v zrak. Pri tem je bil ranjen en stražnik in dva
paznika. V tretjem okraju so teroristi pravtako
vrgli v zrak z bombo telefonske celice. V Tabor-
strasse so neznanec vrgli dve bombi v trgovino
Schiffmanna, ki sta napravili veliko škodo na ok-
nih, ki so vsa razbita, in na pohištvo.

Dunaj, 19. junija. c. Dunajska policija je da-
nes izdala definitivni odlok o konfiskaciji imovine
razpuščenih socialno-demokratskih društev in or-
ganizacij.

Vojaška zveza med Turčijo, Perzijo, Afganistanom in Irakom

Ankara, 19. jun. AA. Anatolska agencija poro-
ča: Perzijski šah je danes dopoldne prisostvoval
seji velike narodne skupščine. Na seji je imel pred-
sednik vlade govor, v katerem je izrazil radost nad
obiskom perzijskega vladarja in omenil koristi,
ki jih bosta imeli obe državi od medsebojnega

pravnega reda na podlagi krščanske omike, ki na-
čelo avtoritete harmonično združuje z načelom
svobode.

Seveda si ne smemo domišljati, da bi take
besede mogle v sedanjem toku dogodkov v Neme-
čiji kaj izdati in da bi mogle razvoj zadržati in
drugače usmeriti. Bavarski notranji minister je
kakor nalašč istega dne, ko je Papen ločil svoj
konzervativizem od fašistične reakcije fanatikov,
dejtal, da bo udaril po krščanskih cerkvah, ki s
svojo kritiko narodni socializem izpodkopu-
jejo. Zato zaenkrat ni moč reči drugega, kakor
da je zelo tragično za Papna, ko si mora danes
reči, kako so mu duhovi, ki jih je sam pomagal
prilicirati, zrastle čez glavo. Razveseljivo pa je,
da utegne govor katoliškega konservativca iz
Prusije pobuditi one konzervativne katoliške
kroge v Avstriji, ki so se preveč naglani k ta-
mošnji fašistični reakciji, da razmišljajo o po-
sledicah, ki jih take simpatije morajo roditi,
in da svoj zakon z reakcijo čimprej razderejo,
ako je le še mogoče.

zblizanja in ureditve obmejnih problemov. Dalje
je predsednik vlade naglasil, da obe državi nimata
drugačnega cilja, kakor služiti mirnemu razvoju svojih
narodov. Parlament je soglasno sprejel resolucijo,
v kateri pozdravlja perzijski parlament in perzijski
narod.

London, 19. jun. c. Perzijski šah je danes od-
potoval iz Ankare v Smirno v spremstvu Kemala
paše. Iz Smirne se bo odpeljal v Dardanele, ker si
hoče sam ogledati to važno morsko ožino. Diplomatski
krogi trdijo, da je bila sklenjena za sedaj sa-
mo vojaška pogodba med Perzijo in Turčijo, k ka-
teri pa bosta v najkrajšem času pristopila še Afga-
nistan in Irak.

Bolgarsko vojaštvo išče Vančo Mihajlova

Bukarešta, 19. jun. k. Agencija Rador prinaša
iz Sofije tole senzacionalno vest: Vojaške oblasti še
vedno iščejo voditelja Macedoncev Vančo Mihaj-
lova. Vanča Mihajlov se baje s svojimi tovariši
skriva v balkanskih planinah. Vanča Mihajlov je
poslal vsem članom vlade pretilna pisma, v katerih
jim grozi, da jih bo dal vse ubiti, če vlada takoj
ne preneha s »preganjanjem«
Macedoncev. Obenem
zahteva v teh pisnih od vlade, da mu da na razpo-
lno letalo, s katerim bi odletel v inozemstvo. Sa-
mo pod tem pogojem bi svojim pristašem naročil,
da prenehajo z državljansko vojno.

Napram eventu- alnim kršilcem miru bomo vsak čas pripravljeni

na in vpliva v mednarodni politiki Evrope in so
trdno odločene, da ohranijo in zavarujejo mir s
vsemi sredstvi. Prav zato pa bodo odločno pob-
jale vsak poizkus revizionizma.

Barthou bo svečano sprejel

Ob 7 zvečer bodo vsi zunanji ministri pris-
stvovali sprejemu francoskega zunanjega ministra
Louisa Barthouja. Za to sprejem so se ves
dan vršile velike priprave in njegov sprejem v
romunski prestolnici bo zelo svečan. Na čast fran-
coskega zunanjega ministra bo posebna seja pa-
ramenta, ki se jo udeležijo tudi vodja kmečke stranke
Julie Maniu, da tako potrdi svoje simpatije do
Francije. Popoldne ni bilo nobene seje in so zu-
nanji ministri treh držav sprejeli predstavnike svojih
kolonij v Romuniji. Nocoj je v češkoslovaškem
poslaništvu velik sprejem. Jutri po večerji se ju-
goslovanski in češkoslovaški zunanji minister vr-
neta v svoje prestolnice.

Audijence pri kralju

Bukarešt, 19. junija. b. Danes dopoldne se je
nadaljevala konferenca zunanjih ministrov držav
MZ. Opoldne je Nj. Vel. kralj Karel sprejel v
audijenco dr. Beneša, ob 1 pa jugoslovanskega zu-
nanjega ministra Jevtiča. Po audijenci je kralj za-
držal vse tri zunanje ministre na svečanem kosilu.
V češkoslov. poslaništvu je nocoj velik sprejem.

Na vrsti so tudi odnošaji do Nemčije

Bukarešta, 19. jun. Na seji Male zveze so raz-
pravljali tudi o vprašanjih glede odnošajev Male
zveze do drugih držav, predvsem o odnošajih z
državami na severu Evrope. Izmenjava misli se je
vršila v tradicionalni harmoniji, ki vlada med dr-
žavami Male zveze že od nekdaj.

Španija ne pride do miru

Madrid, 19. jun. b. Snoči ob 10 je na glavnem
trgu pred parlamentom eksplodirala bomba. De-
tonacija je bila silna in je napravila veliko škodo,
medtem ko žrtve k sreči ni bilo. Ponoči so bile ve-
like demonstracije levičarskih elementov. Ker po-
licija ni mogla pomiriti demonstrantov, je prišlo na
pomoč vojaštvo. Razvili so se ostri spopadi, v ka-
terih je bilo veliko ranjenih.

Boj proti krščanski cerkvi v Nemčiji

Berlin, 19. jun. p. Policijsko ravnanje je danes
v Karlsruhe propovedalo vse cerkvene in nabožne
liste. V Stauffenu je bil aretiran tamkajšnji
vikar ter odpeljan v varnostni zapor, češ, da je
žalil lokalne voditelje napadalnih čet.

Huda suša v ČSR

Praga, 19. junija. c. Po vsem Češkoslovaškem
se je pojavila huda suša. Letina je izredno slaba,
kar se pozna tudi v visokih cenah. Na praški pro-
duktni borzi je danes dosegel oves skoro isto ceno
kot pšenica. Vodni nivo Vltave je izredno nizek
in plovba je skoro popolnoma zastala. Zaradi niz-
kega stanja vode je poginilo izredno mnogo rib.
Praški vodovod je danes razglasil, naj prebivalstvo
varčuje z vodo, ker se bo v prihodnjih dneh oddaja
vode racionalna.

Gozdni požari radi suše

Pariz, 19. junija. c. Severno Francijo je zajela
tolika vročina, da je zgorela vsa žetev. Iz Strass-
bourga poročajo, da v Vogezih gorijo gozdovi. Ti
gozdovi pa so še iz svetovne vojne polni granat in
šrapnelov, ki sedaj eksplodirajo, tako da je gašenje
nemogoče. Škoda se še ne more ugotoviti.

Ogromna eksplozija

New York, 19. junija. c. V New Yorku je da-
nes prišlo do silne eksplozije bencina. Eksplodiralo
je 90.000 litrov bencina, ki je takoj začel goreti.
Zgorelo je dosedaj 20 gasilcev, nad 50 pa jih je
težko ranjenih.

Nesreča v rudniku Sisevac

Belgrad, 19. jun. m. Iz Paračina poročajo, da
se je v rudniku Sisevac, ki se nahaja v bližini Pa-
račina in je last francosko-srbske industrije ce-
menta, snoči zgodila huda nesreča, ki je zahtevala
dve človeški žrtvi. Kakor navadno, se je snoči po-
dala skupina rudarjev na delo v rov »Nova stubi-
ca«. Med temi rudarji sta bila tudi Franjo Sto-
par in Anton Živič, ki sta okoli 10 prišla v
prepovedan in doslej še ne preiskan rov. Tu sta
naletela na strupene pline, ki so ju takoj oma-
mili. Zgrudila sta se. Ker so ju rudarji kmalu po-
grešili, so ju pričeli iskati. Našli so oba v rovu že
mrta. Takoj je bila obveščena oblast v Paračino,
odkoder je danes odpotovala posebna komisija.

Dunajska vremenska napoved: Vzhodni rob
Alp: hladneje, spremenljivo zapadno vreme. Ne
viht še ne bo. Nobenega pomembnejšega dežja.
Močni vetrovi. — Južne Alpe: spremenljivo oblačno.
Mogljeno k nevihtam. Nevarnost toče.

Zagrebska vremenska napoved: Pretežno jas-
no z naraščajočo oblačnostjo nočev, toplej.

Seja Narodne skupščine

Belgrad, 19. junija. m. Današnja skupščinska seja, ki je bila napovedana za 10. uro dopoldne, se je vsled seje poslanskega kluba JNS pričela šele opoldne.

Striktno izvajanje poslovnika je zadelo danes kot prvega narodnega poslanca Pavliča, ki je vložil dve interpelaciji: eno na predsednika vlade o potrebi razpusta iramasonskih lož v naši državi in drugo na predsednika vlade in na pravosodnega ministra radi postavitve dr. Janka Bedekoviča za predsednika upravnega sodišča v Celju. Pavlič je hotel nujnost obeh interpelacij obrazložiti. Zaradi tega je podpredsednik Narodne skupščine dr. Popovič, ki je vodil sejo, najprej vprašal navzočega pravosodnega ministra, če sprejme nujnost, ki jo zahteva Pavlič v svoji interpelaciji, kar pa je Maksimovič zavrnil. Pavlič je hotel kljub temu govoriti, toda dr. Popovič mu je odvzel besedo.

Nato je bilo prečitanih še nekaj interpelacij in poročila raznih skupščinskih odborov, nakar se je prešlo na dnevni red: na pretrpet poročila odbora, ki je proučeval zakonski osnutek o ukinitvi fidejkomisa.

Ukinitve fidejkomisov

Prvi je govoril posl. Anton Krejči, ki je prosil pravosodnega ministra, naj v predloženem zakonskem osnutku spremeni nekatere določbe, tako da bo veljal ta zakon od dneva, ko bo podpisan in objavljen v Službenih novinah in ne za 12 let nazaj. Poslanec je svojo zahtevo pojasnil s tem, da so se v teli letih v fidejkomisnem premoženju izvršile vse mogoče spremembe, zlasti v tem smislu, da so tretje osebe dobile nekatere pravice in prevzele tudi razne obveznosti. Prodajale so se tudi nepremičnine, zlasti gozdovi, ki jih sedaj kupci izkoriščajo. Z vprašanjem ukinitve fidejkomisa se je nato še bavil dr. Ljudevit Auer, ki je končno izjavil, da bo glasoval za zakonski osnutek in naprosil pravosodnega ministra, naj čimprej predloži skupščinski zakonski osnutek o kmečkem dednem pravu.

Načrt konkordata v bistvu gotov

Belgrad, 19. jun. m. V zvezi z vestmi, ki so se pričele širiti, da stojimo pred podpisom konkordata med našo državo in sv. stolico, se je našemu dopisniku posrečilo v tem oziru izvedeti sledeče podrobnosti: Pogajanja za konkordat so se doslej vodila že večkrat. Radi raznih zaprek pa so se ta pogajanja večkrat prekinila, toda vedno s obojestransko željo in pripravljenostjo, da se ob primernem času nadaljujejo. Ker so se v naši državi

Pravosodni minister je odgovoril na opazke posameznih govornikov in je ob tej prilici zavrnil tudi predlog poslance Krejčija z utemeljitvijo, da Krejči ni navedel nič novega, ker se je o vsem tem že v odboru reševalo. Skupščina je nato s 197 proti 5 glasovom sprejela predloženi zak. osnutek. Pri razpravi tega zakonskega osnutka v podrobnostih je pa govoril k čl. 23 poslanec Pavlič, ki je zahteval, da naj se en del dohodkov od taks, izvirajočih iz tega zakona, uporabi za ljubljansko univerzo.

Odgovor min. Maksimoviča

Na izjavo Pavliča je takoj odgovoril pravosodni minister Maksimovič, ki je energično odklonil Pavličeve očitke, češ, da bi imel ta zakon, projekt za cilj kakšne težnje ali skrite predpise, ki bi škodovali drž. ali narodnemu edinstvu. Dejal je, da je Pavlič napravil ta očitek radi tega, ker je smatral, da se morajo takse, ki se bodo pobirale za drž. blaginjo pri izvajanju tega zakona, nakazati ljubljanski univerzi. Maksimovič je dejal, da je v tem oziru bilo že nekoliko predlogov od Pavličevih tovarišev, ki pa so se morali vsi zavrniti. (Pavlič: »Zakaj?«) Maksimovič nadaljuje: »Ravno zato sem se javil tudi k besedi, da to pojasnim. G. Pavlič mi bo dopustil, da kot bivši prosvetni minister povem, koliko je storila naša država za univerzo. Ne rečem, da je bilo storjeno vse in da ni nič več, kar bi bilo treba ukreniti, toda poudariti moram, da je bilo za univerzo storjenega več kakor za sodišče. In če bi mi imeli pravico, da v zakonu, ki prinaša posebne takse in dohodke, že vnaprej določimo poseben namen, potem bi to čisto naravno določili, da se morajo ti dohodki porabiti za sodno stroko in nič drugega. Prav zaradi tega pa moram odklanjati vsako zahtevo, ker finančni minister nima sredstev za prelivanja.

Nato je bil predložen zakonski osnutek o ukinitvi fidejkomisa sprejet tudi v podrobnosti s 186 glasovi proti glasu narodnega poslanca dr. Alojzija Pavliča. — Prihodnja seja bo jutri dopoldne. Kot prva točka je na dnevnem redu zakonski osnutek o sodnem postopku.

Začela se je pomorska konferenca

Italijanske in japonske zahteve

Rim, 19. junija. b. V Londonu so se na povabilo britanske vlade pričela predhodna pogajanja o vprašanju pomorske razorožitve. V teh pogajanjih bi se moral zglediti teren za mednarodno pomorsko konferenco, ki se mora po določbah washingtonskega sporazuma o omejitvi in znižanju pomorske oborožitve sestati leta 1935.

Prva pomorska konferenca je bila leta 1922 v Washingtonu. Leta 1930 se je sestala druga pomorska konferenca v Londonu. Na konferenci v Washingtonu in istotako tudi v Londonu so bile zastopane Velika Britanija, Amerika, Japonska, Francija in Italija. Washingtonski sporazum je podpisalo vseh 5 držav, medtem ko so londonski sporazum podpisale le Velika Britanija, Amerika in Japonska. Z londonskim sporazumom so bile pomorske sile teh treh držav uravnotežene v odnosu 5 : 5 : 3. Francija in Italija pa nista podpisali tega sporazuma in je odnos njunih vojnih mornaric ostal neuravnotežen. Skupna tonaža francoske mornarice v odnosu do italijanske je 5 : 3.

Na konferenci v Londonu je Italija zahtevala pariteto pomorskih sil s Francijo. Seveda je Francija to odklonila in zaradi tega niti ona, niti Italija nista pristali na londonski sporazum. Ostale tri pomorske sile, zlasti Velika Britanija so večkrat skušale zglediti italijansko-francoski spor zaradi pomorske oborožitve. Vsi dosedanja poskusi pa so ostali brez uspeha. Italija se je sedaj kljub temu, da so njene finance v razsulu, odločila na

gradnjo dveh velikih oklopnih ladij s skupno kapaciteto 70.000 ton. Na ta korak se je Italija odločila samo radi tega, da napram francoskemu vojnemu brodogradu izenači tonažo vsaj v tej kategoriji vojnih ladij in tako poudari svojo težnjo za izenačitev svojega brodogradu s francoskim.

Pogajanja, ki jih sedaj vodi v Londonu ameriški delegat Norman Davis z britansko vlado, se kažejo v prvi vrsti vprašanja, kako urediti nesoglasje med Italijo in Francijo na morju in pa vzhajajoča vprašanja, ki je nastalo radi tega, ker tudi Japonska zahteva, da se ji prizna večje sorazmerje, nego je bilo določeno do sedaj. Britanska vlada je dala inicijativo za omenjena preliminarne pogajanja, da bi se ob pravem času zgledili spori, ki bi lahko nastali na konferenci.

Amerika in Japonska proti Londonu

London, 19. jun. b. Včeraj začeta in danes nadaljevana angleško-ameriška pomorska pogajanja niso po informacijah »Daily Herald« prinesla nobenih pozitivnih rezultatov. Sklenjeno je, da se za sedaj ne bodo vršila pogajanja o tehniških vprašanjih. Sedanja pogajanja bodo trajala približno 14 dni, nakar se prično pogajanja med Anglijo in Japonsko. Eno je jasno: da sta Amerika in Japonska proti temu, da bi se pomorska razorožitvena konferenca vršila v Londonu.

Slovesen pokop Pierackega

Varšava, 19. jun. AA. Iz Novega Sonca poročajo, da so danes tamkaj svečano pokopali truplo umorjenega ministra Pierackega, ki so je prenešli iz Varšave v Novi Sonec. Pogreba se je razen mestnega prebivalstva udeležila tudi velika množica kmetov iz okolice v slikovitih narodnih nošah. Za kredo, ki so jo peljali na lafeti, so šli razen sorodnikov in članov vlade tudi mnoge druge ugledne osebnosti. Krato so na pokopališču nesli k grobu člani vlade in vojni tovariši pokojnika. Pred odprtim grobom sta govorila zastopnik vladnega bloka in zastopnik Novega Sonca. Posebno prečuljiv je bil trenutek, ko so spustili v grob majhno kaseto s prstjo z bojišča pri Jastkovem, kjer se je pokojni Pieracki kot častnik poljske legije leta 1914 odlikoval s svojo hrabrostjo. Čeprav nevarno ranjen v prvi, je takrat še cele tri ure vzdržal na svojih postojanki.

Praga, 19. jun. AA. Tu se je danes vršila slavnostna zadušnica za pokojnim poljskim notranjim ministrom Bronislavom Pierackim. Zadušnici so prisostvovali člani češkoslovaške vlade in mnoge ugledne osebnosti.

Belgrad, 19. junija. m. Ob priliki pogreba poljskega notranjega ministra je bil danes v tujakšnji katoliški cerkvi svečani rekviem, ki so se ga udeležili poleg poljskega poslanika Schwarzbürg-Güntherja tudi ostali člani diplomatskega zbora z nuncijem Pellegrinettijem na čelu. Kot zastopnika našega zunanjega ministrstva sta se udeležila rekviema Juristič in Bakotič.

Komunistični pretepi v Franciji

Pariz, 19. jun. Iz Toulousea poročajo, da je sredi na banketu, ki ga je tam priredila zveza patriotske mladine, prišlo do resnega spopada med člani tamkajšnjega krajevnega društva patriotske mladine in veliko skupino socialistov, ki so z rdečo zastavo na čelu skušali s silo vdreti v dvorano in razgnati člane patriotske mladine. To njihovo namero je pa preprečila mobilna garda. Pri tem je prišlo med demonstrantami na eni in zastopniki oblasti in člani mladine na drugi strani do ogorčene boja, v katerem so bolj ali manj nevarno poškodili okoli 30 ljudi. Policija je aretirala okoli sto demonstrantov. Ob 20 se je posrečilo s pomočjo mobilne garde napraviti red.

Pariz, 19. jun. AA. Iz Toulousea poročajo, da so davi ob 3 naposled napravili red in mir. Pri središnjih demonstracijah so ranili 38 mobilnih gardistov, med njimi dva hudo. Tudi več občinskih stražnikov je ranjenih. Med demonstrantami je okoli 50 ranjenecov.

Amerika ob svoj denar

Newyork, 19. jun. b. Dolžniške države so do sedaj izplačale Ameriki 11,5 milijard dolarjev, kar je komaj 116. del od onega, kar bi morale izplačati. Kakor znano, je doslej 15. junija zapadli obrok izplačila samo Finska.

Svarilo!

V zadnjem času se množe slučaj, da razni ljudje ponujajo po hišah odprto sredstvo za čiščenje kovin ter se pri tem lažno izdajajo za bivše kemičarje naše tovarne. — Opozorjamo p. n. občinstvo, da tem ljudem ne naseda, ker se pravi originalni

„Sido!“

prodaja samo v originalnih steklenicah z znanim patentnim zapiranjem ter se Sido! dobi izključivo samo v vsaki trgovini.

»Sido!«, tovarna kemičnih pripravkov.

Utrinki

FASTICNE MODE

V nemški »Textilzeitung« beremo sledečo izjavo kritiko mod, ki jih ucajajo brezidejni fašizmi: »Vendar ne bomo pustili, da pride tako daleč, da bo spadata nemška žena med najbolj neokusne žene sveta, med one, ki so brez vsake znanje privlačnosti. Na žalost moramo reči, da smo se temu stanju že približali. Prej smo imeli mnogo inozemcev, ki so kupovali po naših modnih salonih in so se oblačili po naših modnih krojih. Danes se nam na vas glas smejejo, ker razumejo, da je naša zavestna skromnost le hinavščina, ali pa da izražajo samo popolno neokusnost naše revolucije. Danes ne vidijo več nobene pošteno oblečene ženske, vse te od daleč blešči v rujavih barvah in vse že od daleč diši po uniformi, po disciplini in vojski...«

STOLETNICA GOSPODA GOGO

Danes bo ravno sto let, ko se je prvič pojavil na nekem francoskem odru (Folies Dramatiques v Parizu) gospod Gogo. Gospod Gogo je človek, ki je svoje sile zbral, da pokleno izkoristi človeško neumnost. Ostal je zatorej v zgodovini človeštva vedno mlad in v naši dobi bolj kot kdaj prej živi naprej v naslednikih, ki so si kot on postavili nalogo, da izrabljajo neumnost ljudi. Saj je v naši dobi vse polno gospodov Gogo, s tankimi prsti in debelo vestjo, ki preživijo za ograjami političnih pašnikov ali gospodarskih konjunktur in čakajo na priložnost, da se vsilijo vsi sladki in ugodni med neumno čredo. Drugi gospodje Gogo ne silijo med politike ali med kapitaliste, oni vidijo toliko neumnosti okrog sebe v vsakdanjem življenju, da jim kar zdoluje za plodovitim eksploatacijo. Koliko gospodov Gogo čuti recimo na raznih cenzur modne umetnosti, koliko na raznih neumnostih čustvenosti. Koliko z razpečevanjem ideologij

onim, ki jih nimajo, pa bi jih radi imeli. Saj takani smo ljudje. — Učesa se kar sama odpirajo vsaki kvantni in vsaki laži, usta pa vsaki omaki, če le malo pokečete. Naevidno in skromno nam ne imponira, mi trpamo za nenavadnim in izrednim, senzacija nas bolj vleče kot resnica. Svoje sodbe se bojimo, rajši se zanašamo na to, kar nam drugi povedo, tujim obljubam se sladko klanjamo, svojih lastnih sklepov se sramujemo. Svoje zaupanje prodajamo vsakemu, ki pokaže, da ima več zaupanja vase, kot ga imamo mi. In potem srečamo gospoda Gogo, ki je sladko pripravljen, da spravi v denar našo neumnost in omejenost. Doma v družini, v zabavišču, na spornem grišču, na umetniški razstavi, okrog kazarniške mize, v »javnem delovanju«, v politiki, v vsem našem navdušenju in zgražanju, povsod nas dohite gospodje Gogo, da iztisnejo iz naše neumnosti sok koristi. Čestitamo k stoletnemu jubileju gospodu in gospodom Gogo. Saj bodo še dolgo uspešni; neumnosti še dolgo ne bo konec (Journal de Genève.)

STANOVSKI POKRET NA MADJARSKEM

Tudi na Madjarskem se pripravljajo na stanovsko ureditev države. Pri se menda klie čase razumeli madjarski veleposredniki, ki so za vsak slučaj ustanovili svojo stanovsko skupino. Člani kluba veleposrednikov so: knez Pal Esterhazy s 220.000 orali posestva, dalje grof Morio Esterhazy s 23.252 orali, knežinja Boncompagni-Ludovici s 20.746 orali, grof Lajos Bathanyi s 6309 orali, grof József Hungady s 5970 orali, knežinja Montenuovo s 7000 orali, grof Albert Nemes s 6840 orali, mejni grof Alfons Pallavicini s 38.189 orali, grof Laszlo Semsey s 30.182 orali itd. itd. Samo navedeni člani ki jih je komaj devet, razpolagajo z več kot pa enim milijonom oravov zemljo. Zares, Madjari so razumeli klie časa...

Domače

Belgrad, 19. jun. m. Vodstvo JNS bo imelo v soboto v prostorih hotela Imperial veliko večerjo, na katero je povabljenih okoli 400 ljudi. Računa se, da bodo prisostvovali člani vlade, člani glavnega odbora JNS, ki so v Belgradu, in uglednejši funkcionarji te stranke iz Belgrada in okolice.

Zagreb, 19. junija. c. Snoci je nadškof-koadjutor dr. Stepinac odšel na osemindnevne duhovne vaje. V soboto se vrne v nadškofijski dvorec, kjer bo položil prisego v roke dr. Ante Bauerja in izpovedal tridentinsko veroizpoved. Nato bo predal kapituljo bulo o svojem imenovanju. Na posvetitve novega nadškofa pridejo vsi škofje iz Jugoslavije. Iz Belgrada prispe tudi apostolski nuncij dr. Herminigild Pellegrinetti.

Zagreb, 19. junija. c. Za novega nadškofijskega tajnika je imenovan dr. Fran Seper, ki je leta 1931 končal svoje študije na Germanici v Rimu.

Belgrad, 19. junija. m. Z redom Jugoslovanke krone 4. stopnje je odlikovan Ivan Tomc, višji inšpektor tobačne tovarne v pok.; z redom sv. Save 4. stopnje je odlikovan Karel Zupančič, višji inšpektor v Sarajevu v pok.; pri tobačni tovarni v Ljubljani je postavljen za monopolskega kontrolorja 7. pol. skup. Zvonimir Barbani; s kraljevim ukazom je radi razsodbe državnega sveta napredoval Marko Bajuk, prof. na L. realni gimnaziji v Ljubljani in sicer s 1. aprilom 1931 v 4. pol. skup. 2. stopnje, s 1. aprilom 1934 pa v 4. pol. skup. 1. stopnje; za pristava 8. pol. skup. je postavljen pri finančnem ravnanstvu v Nišu Franc Kastelec, monopolski uradniški pripravnik iste pol. skupine.

Premeščen je k okrajnemu načelstvu v Veliki Gradiški veterinarski pripravnik Viktor Šporn. Imenovana sta za uradniškega pripravnika bi-gijskega zavoda v Ljubljani ing. Franjo Batič, za pristava pri inspekciji dela na kr. banki upr. dravske banovine v Ljubljani v 8. skupini ing. Josip Gorjanc.

Ljubljana, 19. jun. AA. Kr. banska uprava dravske banovine razglasa: Pri objavi razpisanih služb v Službenih novinah št. 181 z dne 11. junija so naslednje tiskovne napake: Razpisano so te-le službe: Okraj Krško, Telče, je razpisano eno žensko in eno moško mesto; okraj Maribor levi breg, Kamnica, je razpisano moško in žensko mesto; okraj Slovenjgradec, Ravne (ne Ravge), je razpisano eno žensko in eno moško mesto.

Belgrad, 19. junija. m. Danes dopoldne je finančni odbor nadaljeval razpravo o zakonskem osnutku o državnem računovodstvu. Doslej je bilo sprejetih 24 členov tega osnutka.

Belgrad, 19. junija. Ministrski svet je predpisal izpremembo člena 5. pravilnika o začasnih in postopravnih dohodkih uslužbencev rečne plobe.

Novi Sad, 19. junija. c. V občini Podporanju pri Vrscu so naleteli pri izkopavanju na velike ostanke iz neolitske dobe. Dozdaj je izkopanih 12 velikih kipov in mnogo orožja, mask itd. Izkopanin je toliko, da bo treba za to zgraditi v Vrscu nov muzej.

Zagreb, 19. junija. c. Včeraj ob 10.15 je odpotoval z letalom v Belgrad dubrovniški škof dr. Carevič.

Belgrad, 19. junija. m. Snoci je podal ostavko tudi odbor belgrajskega sportnega kluba z dr. Žitkovićem na čelu. Izredni občni zbor BSK bo dne 12. julija.

Rim, 19. junija. c. V Rim je prispel sarajevski nadškof dr. Ivan Sarič.

Zagreb, 19. jun. Naše poslanstvo v Buenos Airesu poroča, da je 8. februarja umrl v bolnišnici »Muniz« v Buenos Airesu izseljenec Srečko Medak, sin Stefana in Marije, 27 let star in dninar. Treba je dognati, kje se je pokojni rodil in kdo so njegovi nasledniki. Zato se naprošajo vse osebe, ki bi mogle dati kakšno podatke, da jih sporoče izseljen-skemu komisarijatu v Zagrebu, Palmotičeva 50, pri čemer naj navedejo štov. 6820-34.

K polemiki z Narodnim gledališčem

Sicer nismo nameravali nadalje polemizirati z Narodnim gledališčem, ker smo svoje stališče dovolj jasno povedali v nedeljski številki »Slovenec«; radi včerajšnjega odgovora g. ravnatelja Golice v »Slovenec«, kjer je izrazil jasno stališče do tovrstnih gledaliških poizkusov, pa moramo še enkrat izpovedati svoje mnenje glede gledaliških predstav, ki so rezervirane le za tako zvane izbrance.

1. G. ravnatelj Golica imenuje gledališke družine v Nemčiji, na Dunaju in v Zagrebu in vidi v ljubljanski družbi, ki si je hotela rezervirati predstavo »Kulturne prireditve v Črni mlak«, nekaj zamelek take slovenske gledališke družine. Ne poznamo gledaliških družin v imenovanih mestih, toda zdaj se nam, da morajo imeti plemenit namen, podpirati gledališče, vzbujati ljubezen zanj med svojimi krogi in uživati pravo umetnost; hkrati pa je gledališče odprto med »njihove« predstavo gotovo tudi za ostalo občinstvo, zakaj ne moremo si misliti pravih prijateljev gledališča, ki bi zapirali vrata široki javnosti, za katero je gledališče predvsem tu. Če pa tako zvane gledališke družine nimajo tega namena, potem jih absolutno ne potrebujemo pri nas.

2. Če so ti gospodje v resnici »akoro vse« sami stalni obiskovalci gledališča in če je bila »Črna mlaka« že sedemnajstkrat uprizorjena, jo je imela tudi ta družba priliko videti. Če je torej tako prijateljsko naklonjena gledališču, naj bi z zneskom 3000 Din kupila gledališče za množico siromahskih ljudi, ki bi si rada vsaj enkrat privoščila gledališko umetnost, ne pa, da vprav to množico izživa in hkrati ruši temelje namenu gledališča, ki je ustanova celotnega naroda.

3. Kakor izzveni dopis g. ravnatelja Golice, je upravi žal, da je izšla v nedeljskem »Slovenec« notica proti predstavam zaključene družbe najbolj zato, ker je izgubila 3000 Din! Saj razumemo težak položaj gledališč po vsem svetu kakor pri nas, toda za njihovo zdravljenje so potrebni drugačni zdravilniki, kakor pa take družbe, ki enkrat na leto kupijo gledališče, a ga pri tem zapro za stalne, zveste obiskovalce, ki imajo edini pravico imeti se za resnične prijatelje gledališke umetnosti. Sicer pa, če bi bilo te družbi toliko za dobrobit in rast slovenskega gledališča, kakor »meni gosp. ravnatelj Golica, bi kljub odgovodi predstave pustila pripravljene 3000 Din v gledališki blaginji!

Končno moramo povedati, da ni naperjena ost »Slovenec« notice proti »Črni mlaki«, marveč proti tako samovoljnemu postopanju gledališke uprave v dolžnosti do naroda, čigar edinega last je Narodno gledališče!

Matura na ženski realni gimnaziji

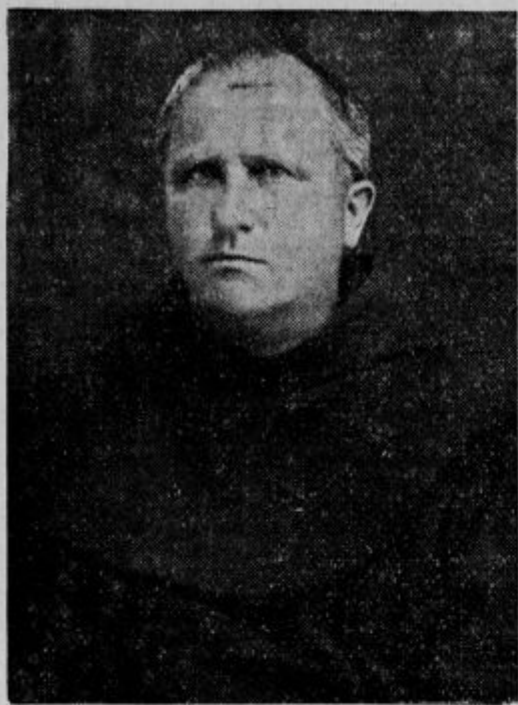
Ljubljana, 19. junija.

Na meetni ženski realni gimnaziji se je vršil višji tečajni izpit v dneh od 10. do 19. junija t. l. pod predsedstvom ministrskega odposlanca, univerzitetnega profesorja dr. Mirodraga Ibrovca iz Belgrada. Izmed 40 kandidatov so bile oproščene višjega tečajnega izpita: Bradač Zorka, Franke Majda, Kaki Amalija, Mohorič Stana, Mole Nada, Savineki Hermina, Vičar Zora, Žirovnica Neda. V. t. i. so napravile z uspehom Accetto Marija, Brodiga Hilda, Dolenc Marija, Eppich Natalija, Fajdiga Ljuba, Fettich Jela, Golob Rozza, Gspan Erika, Herfort Klodilda, Hren Ljudmila, Jug Petja, Kalokira Dekanka, Kovačič Roka, Lapajne Cveta, Lenšak Vida, Malec Fredy, Marinko Marija, Pestotnik Krista, Smrke Marija, Szillich Majda, Urbas Irena, Vagaja Vera, Zorec Darinka. Šest pripravnic ima popravni izpit v avgustu t. l. 3 gojenke so reprobirane za leto dni.

★

Berlin, 19. junija. Iz Warneimunda poročajo, da je nastal ogenj v tovarni letal »Heinkels«. Zgorelo je več pravkar dodelanih letal.

† o. Pavel Potočnik

Maribor, 19. junija.

Dans ob 13 je zvonjenje s stolpa tukajšnje bazilike Matere Milosti naznanilo Mariboru žalostno vest: duhovni svetnik p. Pavel Potočnik, goreč svečenik, neutrudljiv organizator mladine in katoliške prosvete, ustanovitelj nešteti cerkvenih organizacij in katoliških društev, markantna osebnost katoličanov Maribora je izdihnil svojo plemenito dušo.

Pogreb bo v četrtek, 21. t. m. ob 2 popoldne iz bazilike Matere Milosti na franciskansko pokopališče. Velikemu pokojniku časten spomin!

★

P. Pavel Potočnik je bil rojen 18. nov. 1880 kot sin kmetijskih staršev pri Sv. Urbanu pri Ptuj. Gimnazijske študije je začel na ptujski gimn. Bil je odlični dijak. Dne 4. oktobra 1901 je vstopil v franciskanski red, in v samostanu nadaljeval gimn. študije. Prvi in drugi letnik bogoslovja je študiral v Kamniku, a zadnja dva letnika v Ljubljani. Ordiniran je bil dne 15. aprila 1905 in je pel novo sv. mašo v svoji domači župni cerkvi pri staroslavem Sv. Urbanu.

Jeseni leta 1907 je bil nastavljen kot učitelj na franciskanski ljudski šoli v Novem mestu, pozneje pa bil vnet voditelj in organizator III. reda. Leta 1920 je bil nekaj časa nastavljen v Marija Nazaretu, a jeseni 1921 je prišel v Maribor, kjer je bil prvotno kaplan in ob enem kurat v mariborski žetnšnici; to službo je z vneom opravljal do svoje bolezni. Kmalu po svojem prihodu v Maribor, je bil imenovan za stalnega kateheta na krčevinski ljudski šoli in je tudi to službo vzorno opravljal, dokler ga ni bolezen priklenila na bolniško posteljo.

P. Pavel ni bil samo goreč duhovni pastir, ampak se je povsod odlikoval kot navdušen mladinski organizator. Ze v Novem mestu je vodil s posebnim veseljem dijaško Marijino kongregacijo in razne druge cerkvene in izvenckevne organizacije in društva. Ko je prišel v Maribor, se je takoj posvetil ustanovitvi Katoliške mladine. Zbral je krog sebe zapuščene mladeniče iz obrtniških in delavskih vrst. Bil jim je pravi skrbni oče in voditelj. Rešil je gotovo več stotin fantov duševne smrti. Imel je poseben talent za organizacijo mladine. Mirno ga lahko imenujemo »mariborskega don Boska«. Vroč njegova želja je bila zgraditi v Mariboru za obrtniške vajence lasten dom. Tam v Cvetlični ulici v priprosti hišici je ustanovil za mariborsko mladino dom, kjer so se mladeniči zbirali nad 10 let pod njegovim spretnim vodstvom.

Kot poznavalec sodobne mladine je dobro vedel, da mora mladina imeti poleg dobre duševne

hrane tudi pravega nedolžnega veselja in razvedrila. Ustanovil je pred 10 leti mladinsko godbo na pihala. Ta godba je uživala in še danes uživa velik ugled v Mariboru in okolici. Koliko truda in napore ter gmotnih žrtve je bilo za to treba!

Zbiral je pri dobrih ljudeh in večinoma pri revnejših slojih gmotna sredstva za nabavo godbenih instrumentov in drugih priprav za godbo. V njegovem društvu so se prej zapuščeni fantje urili tudi v petju, gledaliških predstavah, govorih, nastopih in pri nešteti predavanjih je p. Pavel izuril mladeniče, da so postali dobri možje. To njegovo delo je tako veliko in vredno toliko pohvale, da, če tudi bi p. Pavel nič drugega ne bil napravil, je že to tako veliko delo, da zasluži biti za vedno zapisan v zgodovino mesta Maribora.

In koliko se je trudil, da je zgradil, povečal in opremil mladinsko dvorano v Cvetlični ulici. — Imel je še velike načrte za bodoče, ki pa so z njegovo neozdravljivo boleznijo ostali žal neizvršeni. Pri svojem velikem delu je tudi mnogo pretrpel. Ni mu bilo poslano z rožicami na poti njegovega življenja in tudi ne pri njegovem požrtvovalnem delu. Ko sem ga zadnjikrat obiskal, mi je milo potohl: »Ko bi vi vedeli, koliko bridkih sem moral pretrpeti, a naj bo vse pozabljeno!«

P. Pavel je ustanovil v župniji Matere Milosti celo vrsto drugih prepotrebnih organizacij. Prosvetno društvo v Krčevini, enaki društvi v Lajtersbergu (Košakih) in za Meljsko predmestje so bile njegove ustanove. S kakim posebnim veseljem je gledal, ko so ta društva zadnja leta razvijala izvanredno veliko delavnost in so štela vsaka po več sto navdušenih članov. Imel je srečo, da je zbral za odbor tem organizacijam delavne, požrtvovalne in navdušene sodelavce. Ko je bila prosvetna organizacija na višku v njegovi župniji, je ustanovil Zvezo prosvetnih organizacij za celo župnijo. Nešteto krat je sam predaval na sestankih, sam sestavljal programe, sam dajal snov za premmogove govore, sam šel z mladino in drugimi člani na izlete in romanja, sam zbiral denarna sredstva, sam dajal pobudo za nakup društvenih zastav, sam branil društva in člane pred oblastmi, sam sestavljal poročila. Strašna bol je legla v njegovo dušo, ko je kot mrzla slana prišla znana nesreča nad njegova društva. Mirno lahko rečemo, da mu je to tudi prineslo smrtne klice v njegovo dušo in telo. Ni miroval poprej, dokler ni našel za Katoliško omladino nove organizacije in dokler se mu ni posrečilo, da sta bili vsaj dve društvi v župniji zopet potrjeni.

Kakor pri prosvetnem delu izven cerkve, tako najdemo p. Pavla tudi kot ustanovitelja cele vrste cerkvenih organizacij. Ustanovil je v župniji apostolstvo mož in je zbral v to organizacijo več sto dobrih mož in mladeničev lepe franciskanske župnije.

Njega najdemo tudi med ustanovitelji župnijske Katoliške akcije, kjer je deloval kot tajnik. Lansko leto je ustanovil še Marijino družbo za matere. Bil je delaven voditelj te družbe in je še celo za časa svoje bolezni, četudi z zadnjimi silami, govoril na sestankih družbe in navduševal matere za lepo življenje v družinah.

Mirno lahko imenujemo p. Pavla pravega apostola za naše ljudstvo v graškem predmestju in mariborski okolici. Bil je neumoren, neizčrpen in strastno vnet za napredek krščanske stvari v mestu in na deželi.

Kot cerkven govornik je bil znan ne samo doma, ampak daleč po celi lavantinski škofiji. Vse ga je rado poslušalo radi njegove žive apostolske besede. P. Pavel ni bil moč kompromisati, kjer je šlo za pravice katoliške stvari. In zategadelj je užival tudi veliko spoštovanje. Bil je tudi iskren spovednik. Kot kurat v žetnšnici je marsikateri zakrknjenega grešnika spravil na pravo pot, enega obojenca pa je pripravil na smrt in spremljal do vešal.

Njegovo cerkveno in prosvetno delovanje je našlo tudi priznanje. Blagopokojni škof dr. A. Karlin ga je imenoval za duhovnega svetnika lavantinske škofije, od Nj. Vel. kralja Aleksandra pa je bil odlikovan z redom sv. Save V. stopnje.

P. Pavla ni več! Ves Maribor in širna okolica žaluje za njim. Težka rana je vsekana z njegovo smrtjo v naše skupno telo in še težje bo dobiti za njega nadomestilo...

ni kamen), ko so pričeli cerkev zidati. Odločili so se za ta dva svetnika zato, ker je v tej vasi že nekoč bila cerkva, posvečena sv. Petru in Pavlu, a je ta cerkev razpadla. Stari vaščani so tako zvedeli od svojih prednikov. Takratna cerkev je stala na vrtu, ki je danes last g. Ant. Zorka, ki je oče abs. jurista Lojzeta in brat kamnogoriškega župnika.

Ko je cerkev razpadla, so vaščani ostanke (kamenje in opeko) razvozili po vaških potih in deloma tudi porabili za nove domove. Pa ni bilo — tako se zatrjuje — od takrat dalje nikake sreče več v vasi. Živina je ginila in jo je poginilo na stotine in stotine vsakovrstnih glav, a vas je dvakrat od tedaj popolnoma pogorela. Tako pravi ljudski glas. Ni naš namen preiskovati, kaj je, ozir. če je kaj na tem, ampak mi pribijemo samo to dejstvo, da si je vas, ki šteje 60 hiš, sedaj (trajalo je 10 let) postavila lično in prostorno cerkev. Veliko truda in tudi veliko žrtve je bilo treba, toda ni lažnjiv pregovor, ki pravi: Sloja jači. Vas je složna in to je vse! Ko so pred 10 leti pričeli, niso mogli več kot toliko, da je bila cerkev pod streho. Dve leti nato so dozdali še zvonik. Pa je zopet delo počivalo. Medtem je pa umrl onj mož, ki je bil od početka največja gonilna sila in je tudi dal pobudo, to je posestnik Kuntarič Janez. Bog mu bodi plačnik tudi za to, saj drugih dobrih del si je nabral itak še precej! — Ko je l. 1928. bila v teh krajih sv. birma, so Mraševci šli povabiti škofa dr. Jegliča, da naj mimogrede pogleda še njihovo nedograjeno cerkev. Pa je šel in dejal: »Koliko odloga naj vam dam za dan blagoslovitve ali posvetitve?« Ker ni srbiče upal ziniti, je sam odločil: »Pet let, to je do prihodnje birme.« — Eno leto se je namaknilo, pa je cerkev le pripravljena za blagoslovitev. Letošnje leto so se Mraševci namreč zopet zavzeli in kljub težkim časom delo dovršili. Kolikor so dali za cerkev, tega jim ne bo nikoli manjkalo. Božji blagoslov plavaj nad vasjo in nad njeno hišo božjo!

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA (Začetek ob 20)

Sreda, 20. junija: Družba, Red A. — Poslednja predstava v drami v letošnji sezoni.

OPERA (Začetek ob 20)

Sreda, 20. junija: Trubadur, Red C. Gostujeta Zinka Kunčeva in dr. Adrian. Četrtek, 21. junija: Luisa, Red Četrtek.

Novi zagrebški školkoadjutor v svojem rojstnem kraju

V nedeljo je zagrebški nadškof dr. Ante Bauer v spremstvu svojega novega nadškofa-koadjutorja dr. Stepinca odšel v Krašič, rojstno vas novega cerkvenega dostojanstvenika.

Pred vhomom v vas so pričakovali visoka cerkvena kneza predstavniki tamkajšnjih društev, gasilci, kmetjska konjenica v slikovitih narodnih nošah, šolski otroci in velika množica prebivalstva iz bližnjih in daljnih vasi. Visoka gosta je pozdravil načelnik občine, nato pa sta gosta krenila proti rojstni hiši dr. Stepinca. Pred hišo je stala mati dr. Stepinca, ki je najprej poljubila dr. Bauerju prstan, nato pa pristopila k svojemu sinu in ga poljubila na čelo. Vsi navzočni so bili ginjeni nad tem lepim prizorom. Nato je bila v tamkajšnji cerkvi lepa cerkvena slovesnost, ki sta se je udeležila oba kneza, po tej pa je bil pripravljen prigrižek v hiši dr. Stepinca, kjer je imel nadškof dr. Bauer na zbrane lep govor. Na koncu govora je nadškof dr. Bauer naprosil mater dr. Stepinca, naj pride 24. t. m. v Zagreb, da prisostuje posvečenju svojega sina za nadškofa. Srečna starica je obljubila, da pride kljub visoki starosti in šele pred kratkim prestani težki bolezni. Ob 5 popoldne sta se visoka gosta zopet odpeljala nazaj v Zagreb.

Matura na celjski gimnaziji l. 1884

Celje, 19. junija.

V šolskem letu 1883/84, torej pred 50 leti, je bilo v osmem razredu na celjski gimnaziji 13 dijakov, in sicer 8 Slovencev in 5 Nemcev. Od teh se je javilo k maturi 12 dijakov. Dva sta med maturo odstopila, eden je bil reprobiran za dva meseca, dva pa za eno leto, tako da je napravilo maturo skupaj samo 7 dijakov, in sicer 5 Slovencev in 2 Slovence. Takrat sta maturirala Slovenca Matija Ljubša, ki živi sedaj kot kazniški kurat v p. v Celju, in Mayer Franc, sedaj odvetnik in župan v Sošanju. Nemci, ki so napravili maturo, so bili sledeči: Delpin Gustav, pozneje je študiral pravo, bil odvetnik v Ormožu in eden izmed voditeljev spodnještajerskih Nemcev pred vojno, ki se je pa po prevratu preselil v Celovec; Possek Franc, živi sedaj kot veleposelnik doma v Pogledu; Riedl Evgen, postal zdravnik, živel pozneje neke v Galiciji, če še živi, ni znano; Steinmetz Gustav, edini rojen Celjan, potomec znane celjske zvonolavniške družine, ki je postal poštni uradnik in menda še živi v pokouju v Gradcu; Hawelka Josip je študiral medicino v Gradcu, bil izvislen tenorist in se je preživljal večinoma s petjem. Če je dokončal študije in če še živi, pisu te vrstic ni znano. V tem šolskem letu je bil prvo leto ravnatelj celjske gimnazije Peter Končnik, ki je prišel z graškega ženskega učiteljskega učence, je bilo na vsej gimnaziji v tem šolskem letu 298 in dva privatista, med temi 172 Slovencev, 122 Nemcev, 3 Srbohrvati in 1 Poljak. Omeniti je še treba, da je ravnatelj Končnik uvedel s šolskim letom 1884/85 na celjski gimnaziji pripravnico za slovenske učence, ki so želeli vstopiti v gimnazijo.

Varčevanje v prometnem ministrstvu

Režijske vozovnice ukinjene

Belgrad, 19. junija. AA. V svrhu skrajnega varčevanja v gospodarstvu državnih železnic, ki se pri nas prav tako kakor drugod nahajajo v težkem finančnem položaju, je prometni minister izdal pravilnik o uporabi salonskih vagonov. Po tem pravilniku se že od 1. julija ukine vsaka brezplačna uporaba salonskih vagonov. V isto svrhu in da se omeje popusti, ki so prav tako bremenili državne železnice, je prometni minister izpremenil pravilnik o popustih nameščencev državnih prometnih ustanov. Po tej izpremembi se popolnoma ukinejo tako imenovane režijske vozovnice, ki je zanje plačevalo osebe doslej samo 10% redne tarife. Razen tega ne bo prom. ministrstvo zaradi proračunske nemožnosti leto dni nikogar sprejelo v državno službo.

Bezenškova proslava

V dneh 23. in 24. junija bo v Bukovju oz. na Frankolovem pri Celju proslava 80-letnice rojstva profesorja Antona Bezenška, propagatorja zbližanja vseh južnih Slovanov, očeta slovenske in bolgarske stenografije, pisatelja in javnega kulturnega delavca. Profesor Anton Bezenšek, rodom Slovenec, je živel in deloval nad 35 let med brati Bolgari, kjer je tudi umrl (1915 v Sofiji). Sledove njegovega plodonosnega prosvetnega in nacionalnega delovanja pa dobimo tudi med Hrvati in Srbi. — Zato bo Bezenškova proslava v soboto in v nedeljo veličastna kulturna in narodna manifestacija, ki se je bodo udeležili poleg Slovencev tudi Hrvati in Srbi, v prav častnem številu pa še posebno bratje Bolgari. Tako bo Bezenškova proslava obenem manifestacija jugoslovansko-bolgarskega bratstva.

Priprave za to veličastno manifestacijo se bližajo koncu. V Bukovju, rojstni vasi velikega narodnega buditelja prof. Bezenška, in na Frankolovem se postavljajo mlaji in slavoloki, pročelja hiš bodo olepšana in okrašena z zastavami. Stari in mlado se trudi, da bodo slavnostni dnevi res slavnostni in veličastni, da bodo gostje ponesli s seboj najlepše vtise in spomine. Narodnih noš, med njimi tudi tržaških in koroških, ne bo manjkalo. Zato se naprošajo oni, ki imajo narodne noše, naj se udeležijo Bezenškove proslave v narodnih nošah. Čim več bo narodnih noš, tem pestrobarvnejše bo zunanje lice proslave. Udeleženci so prijavljeni iz vseh večjih krajev naše banovine, najbolj številna pa bo udeležba iz Celja in iz krajev med Celjem in Mariborom. Iz Celja bodo vozili v nedeljo avtobusi izpred kolodvora po znižani ceni vsake pol ure od 8 zjutraj dalje.

Spored slavnostnih dni je naslednji: V soboto, 23. junija se pripeljejo bolgarski in srbski gostje ob 9.15 popoldne v Rimske Toplice. Tuse skopljajo, nato skupno kosilo in odpočitek. Ob 4 popoldne prihod v Celje, sprejem in pozdrav na kolodvoru. Nato ogledovanje mesta in znamenitosti in izlet na Stari grad. Ob 8.30 popoldne večer v hotelu »Evropat«. K pozdravnemu večeru je poleg predstavnikov vabljeni tudi ostalo občinstvo. — Zvečer je tudi zaigranje kresov na Starem Gradu in na bližnjih hribih.

V nedeljo, 24. junija bo ob 10 popoldne sv. maša v kapelici sv. Cirila in Metoda v Bukovju, ki jo je dal povečati prof. Bezenšek. Med opravljenjem poje domači pevski zbor. Po končani maši je pozdravni govor, deklamacije, slavnostni govor in odkritje spominske plošče, nato slede govori gostov in zaključni go-

Olajšanje

po vsakdanjem delu nudi

Union
čokolada

Naš novi listek

„Galicija“

Leta, v katerih se je odigrala največja tragedija človeštva, svetovna vojna, in v kateri je tudi naš zatirani in teptani slovenski narod imel zgodovinsko pomembno vlogo, se čedalje bolj oddaljujejo od nas. Generacija, ki nam dorašča, bo kmalu samo še iz pripovedovanja starih dedov mogla oživeti v sebi predstavo velikega trpljenja in nezaljubljenosti, ki so jim bili naši fantje in možje. Počas bo pozornico, na kateri se je tragedija odigrala, prerasel mah pozabljenja in našim zanamcem bo svetovna vojna le še zamolkel, turoben jezik iz davnine. Morda bo ves strahotni realizem tistih dni v fantaziji mladega rodu dobil celo rahel navdih romantike in morda tudi ni več daleč čas, ko se bo mogočna stavba, ki so jo zgradili klicarji miru, začela sumljivo tresti v temeljih. Kdor ni sam prehodil Golgot tistih dni, kdor ni na lastne oči videl krvave in nekrvave žrtve imperialistične samopašnosti, ta pač ne more vedeti, kakšen pogubonosan strup utegne biti za človeštvo umetno podpohan — militarizem.

Slovenci imamo mnogo nemih prič svetovne morije: nagrobnikov padlih fantov in mož, raztresenih po vsej Evropi; a ti nam dajo samo medlo sliko trpljenja in gorja, ki je bil naš delež takrat. Bore malo pa imamo napisanega in v knjigah ohranjenega, kar je naš narod hudega in grenkega doživljal v prisiljeni borbi za ohranitev trhle habsburške monarhije. Vsak se tako skromen, a s srčno krvjo in bolečino resničnega doživljal napisan list nam mora biti zato dragocen donos v arhiv naše narodne zgodovine. Ustno izročilo s časom izgubi svoj blek in zvok, beseda, napisana na papir, pa more imeti trajno dokumentarno vrednost.

Naš novi listek »Galicija«, katerega avtor je Maks Simončič, član narod. gledališča v Ljubljani, je nekakšen mozaik doživljaljev in spominov z galicijske fronte. Prvi del teh spominov je Simončič napisal v ruskem ujetništvu, drugi del pa že po osvobođenju doma. Spomini se odlikujejo z redko vrlino: zajeti so iz resničnega življenja. Priprani smo, da jih bodo z zanimanjem prebirali vsi, stari in mladi. Marsikdo bo v njih kakor v ogledalu zagledal svoj obraz in v duhu znova preromal vso Golgoto onih zgodovinskih dni, ki so našemu narodu iz mraka suženjstva pokazali pot v osvojenju.

Nova podružnična cerkev v Vel. Mraševem

Na praznik sv. Petra in Pavla bo v vasi Veliko Mraševu, župnijska Cerkev ob Krki, blagoslovljena nova podružnična cerkev, ki jo vidimo na sliki. Posvečena bo apostoloma sv. Petru in Pavlu. Za te patrone so se vaščani odločili že pred 10 leti na angeljsko nedeljo l. 1924. je bil blagoslovljen vogel-

vor. Med posameznimi točkami bo izpopolnjen spored s pevskimi točkami, ki jih bo izvajal celokupni moški zbor Celjskega pevskega društva pod vodstvom pevovodje Segule Peca.

Po proslavi, ki bo zaključena že ob 12. bo v prostorih Snablove gostilne na Frankolovem za goste slavnostni obed in nato zabava. Prijatelji prirode imajo najlepšo priliko, da pohite na razvaline bližnjega Linskega gradu ali pa v bližnjo okolico, ki je jako romantična.

Bolgarski in srbski gostje se vrnejo v nedeljo zvečer v Celje, nakar obiščejo v naslednjih dneh Ljubljano, Bled, Zagreb, na Vidov dan bodo v Sarajevu, nato se vrnejo skozi Belgrad, kjer se zadržijo dva dni, v svojo domovino.

Podrobnejša navodila, v kolikor bodo še potrebna, priobčimo v prihodnjih dneh.

Zato v soboto vsi v Celje in v nedeljo na Frankolovo.

Letalska nesreča

Belgrad, 19. junija.

Včeraj po devetih zvečer je bil ob priliki nočnega leta neki aeroplan prvega zrakoplovnega polka zaradi defekta pri motorju prisiljen, da zasilno pristane izven aerodroma na polju pri vasi Majcu poleg Belgrada. Pri pristanku se je avijon zaradi nepreglednega terena prevrnil. Pri tem se je smrtno ponesrečil pilot poročnik Vekoslav Nikoljančič, izvidnik kapetan Dragoslav Simonič pa je bil lažje poškodovan.

Smrtni padec z lipe

Ljubljana, 19. junija.

Na Rakovniku — v neposredni bližini lurske kapelice — se je danes okoli pol 3 popoldne zgodila huda nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. V bližini te kapelice rastejo lipe, katerih cvetje pridno obirajo otroci iz okolice. Na eno teh lip se je spravil tudi 13 letni Alojzij Hribar, sin vedove po mitniškem pazniku z Galjevice 13. Deček ni slutil, da je drevo tršlo. Ko je bil že med vejami, so se te pod njim vdrle in deček je padel na tla ter obležal s hudimi poškodbami. Poškodovan si je glavo in hrbtnico. Gojenci rakovniškega zavoda so mu takoj prihiteli na pomoč, nakar je prišla še rakovniška duhovščina. Nezvestni deček je prejel zakrament za umirajočega. Medtem pa je bil že poklican reševalni avto, ki je naglo prišel in je dečka prepeljal v bolnišnico. Kljub takojšnji zdravniški pomoči pa je deček takoj po prevozu umrl. Njegova rana je bila smrtonosna in mu ni mogel noben zdravnik več pomagati.

Ljubljanske vesti:

Film akademске YMCE

Ljubljana, 19. junija.

Snoči je v univerzitetni zbornici priredila akademsko organizacija YMCA prireditve s predavanjem propagandnega filma, ki je namenjen za angleško občinstvo, zlasti za pristaše mednarodne organizacije YMCA. Predavanja tega filma, združenega s predavanjem, se je udeležilo mnogo domačega akademskega občinstva, katerega večini je bil prevod angleškega uvodnega predavanja in posrečeni šal mr. Sitters skoraj odveč, ker je pač vsaj za silo obvladala angleški jezik. Tudi predavanje g. Sittersa ni večini povedalo nič novega. Živahnost so vzbudile le nekatere majhne in skromne šale.

Organizacija YMCA se je na ljubljanski univerzi precej dobro uvedla, dasi je za našo javnost njen program nejasen. Razen majhne polemike v Akademskem glasu ni skoraj bilo v javnih glasilih nobene besede o programu te organizacije. Organizacijo je ustanovil najprej neki angleški, oz. anglikanski profesor teologije ter jo počasi preseljal med druge narode. Ta organizacija stremi za tem, da združi kršćanske mladeniče vseh narodov. Za simbol pa ima biblijo, torej nasprotno katoliški tradiciji, ki zahteva sv. pismo z razlago. Objektiven opazovalec ima vtis, da prihajajo anglikanski propagatorji YMCE med naš narod kakor protestantski misijonarji med zamorčke. Kršćanska ideja te organizacije je nejasna, je neizrazita in zato nekatoliška, kvečjemu protestantska.

Film, ki ga je snoči mr. Sitters predvajal, je tehnično sicer popoln, slike so jasne in dokazujejo, da je njihov avtor dobro izvežban fotograf. Toda motivi so povsem alabi ali vsaj nezadostni. Anglež, ki bo gledal ta film, si bo iz njega ustvaril povsem drugačno sliko o Jugoslaviji, kakor pa naša država v resnici zasluži. Edini posrečeni motivi in za našo državo res propagandni so motivi z naše dvora, to so prizori iz družinske sreče našega dvora. Samo tem prizorom je ljubljansko občinstvo toplo aplaudiralo.

Anglež, ki bo gledal ta film, bo prepuščen, da se v Jugoslaviji samo pravoslavni prebivalci z neznanjo manjšino evangeličanov in z izginjajočo

versko manjšino mohamedancev. Res je bila v filmu pokazana zagrebška katedrala, toda v tekstu filma ni omenjeno, da je to katoliška cerkev.

Anglež, kateremu je film namenjen, bo smatral, da se vse duhovno življenje v Jugoslaviji giblje okoli častiljivih pravoslavnih procesij. V resnici so te procesije spoštovanja vredne in zanimive, toda to še ni Jugoslavija. Poleg zagrebške katedrale je edini hrvatski motiv v filmu samo še slap Plitvičkih jezer. Slovenija pa v filmu sploh ni zastopana, razen tega, da je fotograf mimogrede posnel še Bled.

Prizori iz socialnega delovanja jugoslovanske YMCE, ali, kakor veljajo začetnice za to organizacijo v Belgradu, HZML (Hrišćanska zajednica mladih ljudi), so neiskreni. Saj vidimo v enem prizoru lepo oblečene matere na belgradskem kolodvoru, ki se poslavljajo od svojih sinov, ki odhajajo na morje, in potem zopet drugo sliko, kako ti sinovi plavajo in se solnijo na Jadranu. Od tu do resničnega socialnega dela je še daleč. Kadar bodo šli belgradski siromaški na morje, tedaj bomo mogli govoriti o socialnem delovanju YMCE ali HZML.

Tudi nastop YMCE v univerzitetni zbornici ni bil iskren. Naše občinstvo je kritično in stvar dobro premisli. Neugoden vtis je napravilo opravičilo, češ, da bi moral biti film zvočen, toda radi prevelikega toka to ni mogoče. Slušatelji elektrotehniške so se malo nasmehili. Tok je na univerzi prav tako močan kakor v kinu Matici, toda, če bi bil film res zvočen, potrebuje za to pač primeren aparat. Ako so gorele vse žarnice v zbornici, bil tok zadostoval tudi za zvočni film. Kaj naj šele rečemo k neokusnemu prizoru v filmu, ko je najprej filman dečko v navpično konveksnem zrcalu, v katerem izgleda zelo ozek in suh. Češ, tak je bil, preden je šel na počitnice YMCE, potem pa debel in širok in s pokvečeno glavo, filman seveda v vodoravno konveksnem zrcalu, češ, tak je postal, ko se je vrnil s počitnic. Naj bo to šala ali ne, oziroma kaj drugega, ako te reklami ne verjame noben Slovenec, prav tako malo in še veliko manj ji bo verjel kakšen Anglež. Bodimo skeptični in počakajmo, koliko uslug bo Jugoslaviji ta propagandni film napravil na Angleškem!

Zadeva iz železničarskega bolniškega fonda

Ljubljana, junija.

Po Ljubljani in po vsej deželi že dalj časa krožijo nenavadne vesti o mučnih zadevah iz železničarskega bolniškega fonda, kjer so bile odkrite velike nerednosti pri zdravljenju zob. Uvedena je bila s strani nadzorstvene oblasti preiskava, ki se traja, in vsa železničarska javnost se napetostjo pričakuje, kaj bo ta preiskava ugotovila. Zadevo je prijavila oblastem neka uradnica. Ta uradnica je svojčas stanovala v isti hiši, kjer je imela urad. Ima namreč amputirani obe nogi. Sedaj je uradnica prestavljena na železniško direkcijo, kamor se mora voziti z izvoščkom. To je zanj seveda hud udarec, ker mora žrtvovati skoraj vso plačo samo za vozilko. Torej je dejansko kaznovana ona, ker je odkrila nerednosti. Upamo, da se bo ta zadeva kmalu razčistila in da dobi po nedolžnem kaznovana uradnica primerno zadoščenje in pohvalo za svojo vestnost, obenem pa da se bolniški fond železničarjev, ki ga do polovice plačujejo železničarji sami, zaščiti pred nerednostmi.

★

Naši kemiki na potu v Nemčijo

Daleč po svetu slovi kemični oddelek ljubljanske univerze. Absolventi — kemični inženjerji — so po svoji znanstveni, teoretski in praktični izobrazbi popolnoma enakovredni ali pa celo presegajo absolvente tujih, inozemskih visokih šol. Da se njihovo znanje poglobi, je Ekskurzijski fond kemikov na Aleksandrovi univerzi na iniciativno evropskega častnega predsednika prof. dr. Samca organiziral večjo ekskurzijo v Nemčijo. Ogledali si bodo predvsem nemško kemično industrijo kakor tudi druge zanimivosti. Pot jih pelje po sledečih mestih: München: tu si ogledajo tehnično visoko šolo, nemški muzej in zanimivosti mesta. — Heidelberg: ogled univerze in drugo. — Hocht/Berg: ogled I. G. Farben industrije. Najlepši del potovanja bo pa vsekakor vožnja po Renu in sicer od Mainza do Kölna. Pri Kölnu si ogledajo centralo I. G. Farben v Leverkusenu. — Düsseldorf: ogled Pahlchen Gumi in Asbest tovarne. — Od tu jih pelje pot v industrijski center Nemčije, v Essen, kjer si ogledajo Kruppove tovarne. Iz Essena se vrnejo preko Münchena z ogledom Nürnberga in Salzburga domov. Ekskurzija se vrši pod vodstvom univ. prof. dr. M. Rebeka in dr. Jenčiča.

Kulturni obzorik

Razgovor s slovaškim slikarjem Slovincem Ivanom Žaboto

Bratislava, sredi junija 1934.

Bratislava je mesto nemogoče arhitekture, zmedenih linij, neurejenega stavbnega sistema, kot da ji ni zgrastel arhitekti, ki bi najrazličnejše stavbene stile zgodovine, vedel urediti v skladno, sodobnosti blizko enoto. Na trgu nemogoče oblike, kjer stoji cerkev sv. Trojice, 50 korakov višje judovski hotel »Judea« in velika steklena palača čevljarja Bate, izza katere se dviga 51 metrov visoki nekdanji trdnjavi stolp z vzhodnimi »Michalskimi vrati« z napisom, da »vsako kraljestvo, ki je samo zoper sebe razdvojeno, je zapisano razpadu«, prav na tem trgu stoji tudi hiša, ki na zunaj vzbuja dojem nove, a v notranjosti te nemogoče po polzevo zavite stopnice zavedajo na stanovanje akademskega slikarja Slovincem Ivana Žabote. Prve stopnice v tej povojni stavbi so lesene, potem pridejo kamenite in končno železne.

Kakal je name, ker so mu naznanili, da pridem. »Zakaj niste prišli že prej, ko ste vendar že pol leta v Bratislavi?« me pozdravi. Lahko bi se kaj pogovorili! Malokdo od Slovincem zaide na Slovaško in v Bratislavo.

Se prav dobro nisem vedel in še prav verjel nisem, da ste Slovenec. Vsi so mi govorili, da ste Slovaki. In nihče ni vedel, kje stanujete. Slovincem-slovaški akademski slikar, to je pač neverjetno! Prinese cigarete in kadim. Sva v ateljeju. Na

stojalu ima v delu še nejasno sliko Bratislave z Donavo, gradom in podgradjem, iz katerega se dviga stolnica, pozorišče kronanja tolških ogrskih kraljev in kraljic. V steni je dolgo in visoko okno, skozi katero lije svetloba, potrebna pri slikanju za pravilno osvetlitev. Nekaj otroških portretov je razpostavljenih po sobi, na mizi je nered, ozračje je tako, kot da tu dolgo ni nihče bival in se človek more zamisliti samo na najvažnejše, na bistvenosti, in ga ne motijo slučajnosti.

»Vi ste že dolgo na Slovaškem?« ga vprašam. »Ze davno, že davno. Ze pred vojno sem prišel sem in se tu ustalil. Po vojni sem bil najprej v Liptovskem Sv. Mikulašu, zdaj pa že nekaj let tu v Bratislavi.«

»Pa kako da ste se ustavili tu?« »Študiral sem na Dunaju in v Pragi. In Dunaj, veste, da ni daleč od Bratislave — komaj v 2—3 urah sem z vlakom prišel v pokrajino, ki je bila čisto kakor moja najžja domovina — Prlekija. Tako sem hodil iz cesarskega Dunaja na južno Slovaško kakor domov. Tudi moje prvo delo, moj prvi uspeh, za kar sem dobil takozvani »Profesorenpreis« na dunajski akademiji, je bila slika s slovaškim motivom. To je bila moja prva slika na javni razstavi in ta slovaški motiv je odločil mojo pot. 500 goldinarjev sem dobil za to svojo prvo sliko! To je bilo takrat ogromno bogastvo, mislil sem si, da sem milijonar.«

In se na glas in zveneče smeje. Mlad obraz štiridesetletnika ima, zobje se mu blišče in iz njega prši vedri smeh Slovincemskih gor in ljutomerskega vina.

»Tako govorite slovensko, kot da ste včeraj prišli iz Slovenije!« se mu čudim. »Kdaj ste bili zadnjič na Slovenskem?«

Mariborske vesti:

Ljubljana v Mariboru!

V nedeljo smo pozdravili drage goste iz bele Ljubljane. Pod osebnim vodstvom župana dr. Puca pridejo, in s posebnim vlakom. Na mariborskem kolodvoru jih oficijelno sprejme Maribor ter pozdravi po svojem županu dr. Lipoldu. Nedvomno bo pozdrav prijeten, kakor ga zna prirediti le Maribor ter bo navdal ljubljanske goste z zavestjo, da so prisrčno dobrodošli. Spored ljubljanskega obiska je naslednji: vsi obiskovalci se razdelijo na 11 skupin ter se morajo že pri prijavi odločiti, s katero nameravajo odpotovati. Skupine se bodo formirale že pri vstopu v vagon, ki bodo za posamezne skupine posebej označeni. Posebni vlak bo privozil v Maribor na postajo ob 7.49 zjutraj. Prva skupina pa se bo ocepila že v Hočah ter udari preko Reke na Mariborsko kočo, Pohorski dom, k Bolefrenu in Arehu in sicer v štirih podskupinah. »Pohorec« iz Ljubljane bodo vodili naši priznani planinci Pagou, Bezaj, Zorut in dr. Orožen. Po

□ Vsa izobraževalna društva frančiškanske župnije, odseki župnijske katoliške akcije, apostolstva mož in fantov, glasbeno društvo »Danica« se vabijo, da se udeležijo z žalnim zastopstvom pogreba svojega ustanovitelja č. g. p. Pavla Potočnika, ki bo v četrtek ob 2 popoldne.

□ Slovenska otvoritev in blagoslovitev mostu na Mariborski otok bo meseca avgusta za časa Mariborskega tedna.

□ Danes razstava na drugi državni dekliški meščanski šoli v Cankarjevi ulici 5. Starši, ogledjte si delo svojih otrok.

□ Z razstavo se je letos postavila realna gimnazija. Zanimiva je bila zlasti razstava risb in slik, ki je pokazala, da je med gojenci zavoda nekaj dobrih talentov. Razstava ženskih ročnih del pa je prinesla dokaz, da se tej panogi posveča na zavodu vsa skrb. Zanimivo razstavo, ki se je zaključila v ponedeljek, je obiskalo mnogo občinstva.

□ Rotarijci na obisku. Mariborski Rotary klub je imel v ponedeljek na oficelnem obisku člane Rotary-kluba iz Gradca.

□ Tujski promet. Tujsko-prometna zveza v Mariboru je otvorila svojo tretjo ekspozituro v Rogoški Slatini. Vodi jo g. Pfeifer.

Borba proti telegrafskim drogavam v Korosčevji ulici se bo morala zabeležiti v mariborski zgodovini. Toliko komisij, vlog in prošenj je že bilo, da bi se samo z njimi dala premakniti gora, drogovi pa so ostali čvrsti in krepko stojijo naprej skoro sredi ceste ter kaže zunanost ulice, ki bi morala biti ena najlepših v mestu. In vendar bo prestavitev teh »vislic«, kakor jih ljudje imenujejo, zahtevala le nekaj truda in malo investicij.

□ Ne od komada, ampak od teže. Med mariborskimi mesarji vlada nevolja, ker se ne pobira v mestni klavnici klavnina od teže zaklane živali, temveč od komada. Klavnina znaša 70 Din od komada, pa jo plača enako tisti, ki je zaklal pitanega vola s 300 kg čistega mesa in revež, ki je zaklal suho kravico, morda s 80 do 90 kg mesa. V prvem slučaju pride klavnina pri celim komadu na največ 25 par pri kilogramu, v drugem pa znaša skoro cel dinar. To je krivica, ki bi se dala izravnati, če bi se klavnina, kakor rečeno, pobirala od teže.

□ Bela žena. V splošni bolnišnici sta umrla 31-letni varilec Anton Tikvič, doma iz Rač, in 65-letni delavec Stefan Vidovič iz Maribora. Naj počivata v miru!

□ Pohištvo je prihaja. Notranjost nove carinske pošte dobiva sedaj svojo končno sliko: pričelo se je z opremo pisarnic in manipulacijskih prostorov ter se v nekaterih sobah že namešča pohištvo. V Juliju se bodo menda uradi že vselili.

□ Promet ni mogoč. Cestna dela na cesti St. Peter—Ložane se nadaljujejo v svojem tretjem nadaljevanju. Kakor vse kaže, pa so nastale sedaj nekatere težave, ki se tičejo prometnih razmer. Radi prekopov in jezov na tem delu je promet, in sicer od kapelice do posestnika Berganta postal nemogoč. Prizadeti so tukaj kmetje in posestniki, pa tudi cestna dela ne gredo od rok. Zadevo bo treba urediti!

□ Delo je riziko. Pri novi zgradbi tovarne na Pobrežju se je ponesrečil 28-letni delavec Mihale Lazar. Padel je z 10 m visokega zidarskega odra in si strl obe roki, tudi težeje notranje poškodbe je dobil pri padcu. Ponesrečenca so prepeljali v tukajšnjo splošno bolnišnico.

□ Prve hruške. Črešnjam, s katerimi je preplavljen mariborski trg, so pričele sedaj konkurirati tudi že hruške. Prve so se pojavile že dni. Letos je v mariborski okolici izborna letina hrušk ter bo tega sadja na trgu kmalu na pretek.

□ Prezgodaj umrl. Zanimiva in poučna zgodba se je obravnavala včeraj pred malim senatom tuk. okrožnega sodišča. V mariborski okolici je neki posestnik zavaroval bolnega sosedo pri splitski »Samopomoči« za 15.000 Din. Omenjena zadruga ima 6-mesečno karencno dobo. Mož je zvesto plačeval prispevke, pa se je zgodilo, da je sosed prezgodaj umrl, še predno je poteklo predpisanih šest mesecev.

poldne se obiskovalci Pohorja vrnejo v Maribor. Ostale skupine se razdelijo v Mariboru: 2. gre v Sv. Lenart, 3. pod vodstvom Miloša Oseta k Sv. Martinu pri Vurbergu, 4. pod vodstvom dr. Vauhnik, Ivana Rogliča in Kralja v St. Ilj v Slov. gor., 5. vodita Humek in Avsenek k Sv. Urbanu, 6. Drago Roglič na Mariborski otok, 7. gre pod vodstvom Avgusta Lukačiča v Jarenino, 8. pod vodstvom inž. Kneza in inž. Teržana v Ruše, 9. vodi inž. Rus na Falo, 10. ravn. Pišek in Blaž Zafošnik v Limbuš, 11. skupina pa si izbere poljubne izlete. Izleti v daljšo okolico se izvrše z avtobusi, v bližnjo pa peš. Za vodnike in mentorje so izbrani sami priznani poznavalci krajevnih posebnosti in znamenitosti, tako da bodo izletniki popolnoma zadovoljni. Čas izletov je urejen tako, da bodo udeleženci imeli kosilo deloma že v Mariboru, vsi pa bodo v Mariboru imeli večerjo ter obhajali z Mariborci skupno slovo.

Samo par dni bi še bil »nategnil« življenje, pa bi dobil zavarovatelj 15 jurčkov izplačanih za mal denar. Pomagal si je na bister način. Na mrtvaškem listu, ki ga je dobil v župnišču, je preuredil številke datuma smrti na ta način, da je postavil smrt za nekaj dni nazaj. Poslal je tako popravljen mrtvaški list v Split, kjer so pa nekoliko polvomili v pristnost listine. Samljivo je bilo namreč, da bi zavarovavec umrl res tik po preteku karencne dobe. Naprosili so orožnike za poizvedbe in tako je prišla zadeva na dan in sedaj pred sodnike. Osumljenec se je zagovarjal, da mu je »naspilale« zloben sosed, ki da je najbrže imel dostop do listine, katero je hiral v sobi ter izpremenil datum. Zagovor pa je bil tako malo verjeten, da je obsodba padla in sicer so mu prisodili 4 mesece strogega zapore, pogojno za dobo enega leta.

Celje

□ Vodopravna razprava za regulacijo Savinje se je pričela v ponedeljek v Celju. Komisiji predseduje bankni svetnik g. Kakeč, v komisiji so pa hidrotehnični izvedenec za banko upravo g. ing. Juran ter konc. prip. g. Erker, dravsko banovino zastopata g. ing. Šturm Karel in g. dr. Skubic Stefan ter g. ing. Stefan od okrajnega načelstva v Celju. Okrajno načelstvo v Celju zastopa načelnik g. dr. Vidmar, direkcijo drž. železnice v Ljubljani gg. dr. Ladiha Ludvik, ing. Leskovšek Drago in Kumar Rudolf, progovno sekcijo drž. železnice v Celju pa g. ing. Ozvald. Dalje se udeležujejo komisije tudi zastopniki celjske mestne in okoliške občine. V ponedeljek se je vršil splošni pregled terena od Gorenadirjeve brvi do Levskega mostu, včeraj od Levskega mostu do Ložnice levi breg do poldne, popoldne pa desni breg od Levskega mostu do Seidlovskega studenca. Danes, t. j. v sredo bo komisija delala na terenu Zagrad in breg do Gorenadirjeve brvi. Jutri, v četrtek bo nadaljevanje od Gorenadirjeve brvi do Tremerjev desni breg, popoldne pa od Tremerjev do Gorenadirjeve brvi na levem bregu Savinje. V petek bo šestanek pri cestnem mostu v Laškem ter ogled proge Savinje od ovinka pod Laškim do železniškega objekta nad Laškim. V soboto, dne 23. t. m., ob 8 zjutraj bo sestanek na mestnem načelstvu v Celju in zaključek. Kot sodno zapriženačenica za razlastitev fugarita v komisiji g. ing. Ježovnik iz Arje vasi in stavbenik g. Goligranc in Celja.

□ Štipendije za dijake vsjih razredov gimnazije. Min. prosvete je razpisalo 8 štipendij za učence vsjih razredov gimnazij, ki bi v letošnjih počitnicah šli na Českoslovaško. Natančnejša poudarila daje ravnateljstvo drž. realne gimnazije v Celju. Prijave je vložiti najpozneje do 23. junija.

□ Huda nesreča kolesarja. 20 letni posestnikov sin Franc Jurgelj iz Jurklostra se je v nedeljo okrog 9 zvečer vračal s kolesom iz Rimskih toplic v Jurkloster. Med potjo je na cesti prehitel z lesom naložen voz, ki je stal na mestu, istočasno je pa z nasprotni strani privozil po cesti neki avto brez luči, zadel kolesarja, ga podrl na tla ter razbil kolo. Jurgelj si je pri tem zlomil levo roko, dobil še druge poškodbe po vsem telesu in si tudi popolnoma strgal obleko. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

□ Vojne invalide iz mesta Celja opozarjamo na razglas mestnega načelstva celjskega glede kopaliskega zdravljenja v Toplicah na Dolenjskem. Razglas je nabit na uradni deski mestnega magistrata.

Novo mesto

Uvrstitve ulic in potov. Na občinski seji dne 14. t. m. so bile uvrščene vse ulice našega mesta — po številu 50 — v občinske ceste I. reda, dosedanja občinska pota, ki jih je 21, pa v občinske ceste II. reda.

Nesreča. V nedeljo, dne 17. t. m. se je v bližini šmihelskega župnišča precej hudo poškodoval znani mizarski mojster Sitar Jernej iz Šmihela. Zelimo mu skorajšnjega okrevanja.

ski, da bi mogli ustvarjati si tako preporste in naivne ljudske duše kot slovaško ljudstvo.

»Da, to je res. A smo na drugi strani tako neumno naivni kot noč!« mi skoči v besedo mojster. »Mislim na prevar, Gorico in Dravo. Jaz sem iz Ljutomera. In veste kaj, iz Bratislave do Ljutomera je zračne črte za 12 km manj kot pa iz Bratislave do Ziline na severnem Slovaškem. Iz Ziline do poljske meje je pa potem še okoli 50 km. Tako blizu smo Slovenci s Slovaki.«

Prinesel je veliki Andrejev atlas in mi meril razdalje.

»Po vojni sem napisal daljši članek, naj se stvari koridor čez Bele Hrvate ali Burgenland med Slovenijo in Slovaško. To niso nikoli fantastični načrti, takrat bi si mi mogli enostavno vzeti to ozemlje in bi imeli koridor ogromne politične in še večje gospodarske važnosti! In na Koroskem so nam ponujali zono B, pa smo dopustili v svoji slovenski namišljenosti plebsicit, ko je radi po-nemčene in narodno skazene psihe koroske bilo nemogoče zmagati. In tudi na Primorskem. Edini človek, ki je več vreden kot vsi ljubljanski kunk-tatorji, je bil general Maister. Vzel je, do česar imamo pravico, in je našel!«

In z nepričakovanim ognjem in prepričanjem tepe slovensko lahkovernost, šiba ljublj. »prvake« in hvali narodno najboljši slovenski del — izgubljeni del ob Soči in morju. Kot da se ni nikoli ločil od slovenske zemlje in ga vsaka njena rana boli.

»Imate kakšne stike in zveze s Slovenci?« »Dopisoval sem si s Tratnikom, a zdaj tudi to ne več.«

A kot vidim, imate tu belgradsko »Politiko« in »Slovenca« in »Jutro«.

»Takrat, ko sem slikal našega kralja Aleksandra na Bledu. Domov ne hodim. Rodil sem se v Ljutomeru, a že v času svojih študij nisem tam nikogar imel, zato sem se lahko čisto obrnil le na Slovaško. Bil sem panslavist. In potegnila me je sorodnost kraja in psiha slovaška, ki je večkrat tako podobna naši prešli in prekmurski. Naše Slovske gorice so čisto kot te vinorodne gorice Malih Karpotov tu v bratislavski okolici in polje je isto in veselo in ljudje. Tako je tu kot doma. Kjer se pije, tam se dobro žije, ali ne?«

»Da, narodna umetnost!« poprimem besedo. »Bil sem v Vajnorihi. Saj to je komaj 10 km od Bratislave. A kaj človek vidi v taki majhni razdalji od tujerodnega, mednarodnega mesta Bratislave. V šoli so nam kazali risbe ljudskoškolskih otrok. To je naravnost nemogoče, sem si rekel. To je narodna umetnost, slikarije, tako samosvoje in originalno. In prav tako je z ženskimi ročnimi deli, z našivki po narodnih krojih in same narodne noše! To je res umetnost, ker otroci ne rišejo po predlogi in dekleta vzorcev ne šivajo po prej sestavljeni in prikrajšani načrtu, temveč enostavno vse to »iz glave« delajo, kakor bi se po šolsko povedalo.«

»In ste bili tudi po hišah?« »Da, bil, videl sem one poslikane veže in kuhinje.«

»To je narodna umetnost. Vse te slikarije, n. pr. po hišah, to slikajo preproste kmečke žene. Pride pred golo belo steno in še nič ne ve, kaj bo naslikala. To je resnično ustvarjanje, ustvarjanje po umetniški inspiraciji! Slovaško ljudstvo je po narodno-umetniški nadarjenosti najgenialnejše v Evropi!«

»Mi Slovenci smo že preveč modri, razumar-

Odločba celjskega upr. sodišča

Upravno sodišče za draveko banovino v Celju je pod št. 4/34—13 izdalo sledečo odločbo.

Upravno sodišče v Celju je na pritožbo Strada Jožeta, posestnika iz Prigorice, zastopane po dr. Kreku Mihlu, odvetniku v Ljubljani z dne 12. februarja 1934 št. 2150/1 glede njegove razrešitve kot občinskega odbornika občine Videm-Dobrepolje, na podlagi poslanih upravnih spisov po § 129. zakona o občinah v nejavni seji odločilo:

Pritožbi se ugodi in se izpodbijena odločba razveljavi.

Proti tej odločbi ni pravnega sredstva.

Razlogi.

Kr. banska uprava v Ljubljani je z odločbo z dne 12. februarja 1934, št. No. 2150/1 na podlagi § 129 v zvezi s § 28, toč. 5 zakona o občinah razrešila pritožitelja Strada Jožeta, posestnika v Prigorici, funkcije odbornika občine Videm-Dobrepolje. V razlogih navaja, da je ugotovljeno, da pritožitelj kot bivši župan občine Podgora še ni položil računa o občinskem gospodarstvu in ni dobil razrešnice.

Proti tej odločbi se je pritožil pritožitelj v odprtem 8 dnevnem roku na upravno sodišče. V pritožbi navaja:

1. da je ob svoji razrešitvi dne 27. decembra 1930 izročil vse občinske posle in vse občinsko premoženje svojemu nasledniku. S tem je zadostil vsem takratnim zakonom in navodilom. Navodila banske uprave z dne 12. marca 1932 za opremljanje in predlaganje občinskih računov pa ne morejo veljati za nazaj. Zato k odpravi nedostatkov v računih ni bil zavezan pritožitelj, nego njegovi nasledniki in razrešnica mesne kontrole ni pojo za pravilno polaganje računov za leto 1929 in 1930. Kljub temu pa je pritožitelj na pripombe mesne kontrole sestavil točno poročilo in pojasnilo;

2. da ima izpodbijena odločba napačen pravi pouk.

Pritožitelj predlaga, da se izpodbijena odločba razveljavi.

Upravno sodišče je o pritožbi naslednje razmotrilo:

Ad 1. Po § 28, toč. 5 zakona o občinah ne morejo biti odborniki tisti, ki morajo položiti račun o upravljanju občinske imovine ali o upravljanju kakšnega občinskega zavoda ali o kakem poslu, ki ga jim je občina poverila, dokler tega ne stori.

Pritožitelj je bil kot župan občine Podgora razrešen z odločbo kr. banske uprave v Ljubljani z dne 11. decembra 1930, posle pa je predal svojem nasledniku Hrenu Jožetu dne 27. decembra 1930. Glasom zapisnika o predaji županskih poslov in občinske imovine z navedenega dne je pritožitelj predal svojem nasledniku vse račune. Glasom zapisnika o seji občinskega odbora obine Podgora z dne 12. januarja 1930 je občinski odbor soglasno odobril računske zaključke za leto 1929. Glasom zapisnika o seji istega odbora z dne 1. maja 1932 je občinski odbor soglasno odobril račun za leto 1930. Nadalje je iz navedenih treh zapisnikov tudi razvidno, da je pritožitelj izročil svojem nasledniku knjigo ubožnega akla.

Iz navedenega izvira, da je pritožitelj za merodajni leti 1929 in 1930 položil račune in da jih je občinski odbor odobril. S tem pa je zadostil vsem takratnim veljavnim predpisom o polaganju računov, ki se nahajajo v § 66 bivšega občinskega reda za Kranjsko. Po tem določilu je namreč zadostovalo, da je občinski odbor račune pregledal in odobril.

Predložitev računov mesni kontroli pa v predmetnem primeru ni pogoj, da se smatrajo računi za položene. Kajti določila zakona o glavni kontroli o pregledovanju in razpravljanju občinskih računov veljajo šele od 24. oktobra 1930 naprej, vled česar za leto 1929 ni obstojala dolžnost, da se predložijo občinski računi mesni kontroli v pregled. Za leto 1930 pa pritožitelj predpisom zakona o glavni kontroli v zvezi z navodili kr. banske uprave v Ljubljani za opremljanje in predlaganje občinskih računov ni mogel ugoditi, ker je bil že 17. decembra 1930 razrešen, a računi se izročajo v pregled šele po zaključku računskega leta.

Ker je torej pritožitelj zadostil vsem predpisom o polaganju računov, ki so veljali ob njegovi razrešitvi funkcije župana bivše občine Podgora, ni podan izključevalni razlog uvodoma navedenega § 28 toč. 5 zakona o občinah.

Glede razloga v izpodbijani odločbi, da pritožitelj še ni dobil razrešnice, se pa pripominja, da § 28 toč. 5 zakona o občinah ne zahteva, da e upravitelj občinske imovine položil račun. Na predvideva pa tudi točko, da je dobil razrešnico od pristojne računsko-nadzorsvene instancice.

Ad 2. Izpodbijena odločba ima pravni pouk, da je zoper njo dopustna pritožba na upravno sodišče v Celju, ki bi jo bilo vložiti v roku 8 dni po prejemu odločbe pri kr. banski upravi v Ljubljani. To navodilo je pravilno. Po § 118 zakona o občinah upravnem postopanju se pritožba preda onemu oblastvu, ki je izdalo odločbo prve stopnje. Določilo § 117, odst. 1 navedenega zakona o 15 dnevnem pritožbenem roku pa je derogirano s specialnim in poznejšim določilom § 129, odst. 3 zakona o občinah, ki je proti odločbi bana dopustna pritožba na upravno sodišče v roku 8 dni.

Pritožba je torej radi razlogov, navedenih pod točko ad 1 osnovana.

Celje, dne 24. maja 1934.

Kaj pravite?

V redu je, ako sodnik, pa naj bo sam ali v senatu, zagleda pred seboj na obtožni klopi recimo svojega dobrega prijatelja ali sorodnika in se takoj izjavi, da ne more biti v njegovi zadevi sodnik ter prepusti sodbo drugemu, ki z obtožencem nima nobenih vez. Tako so naši sodniki vedno ravnali in se hvalabog, še vedno ravnajo.

V redu je, ako občinski svetnik spozna, da je zadeva, v kateri odloča sam, pravzaprav važna tudi za njegovo zasebno premoženje ter odstopi in prepusti odločanje drugim ter ničesar ne načne, kar bi motilo objektivno in pravično odločitev. Tako so pošteni občinski svetniki vedno ravnali in pošteni občinski svetniki k sreči še ravnajo.

V redu je, ako gimnazijski ravnatelj kot član maturitetne komisije zagleda med maturitetnimi kandidati svojega sina in se za liste pol ure, ko je njegov sin izpraševan, odstrani iz komisijske sobe.

V redu bi bilo tudi, da bi učena profesorica, ki je članica maturitetne komisije, odstopila vsaj za listi čas, ko je njen brat na vrsti za izprašanje. Lepa je bratska ljubezen, ampak med nami rečeno: Kdo ne bi šel lahkega srca k izpraševanju, ako vidi za zeleno mizo svojo ljubeznivo sestro?

No, včasih se pa tudi pripeti, da si kdo v uradni zadevah prav nič ne želi imeti opravka s sorodniki. Meni je še tako pri srcu, da bi imel za sodnika raje vsakogar drugega, kakor svojo ženo — ta bi me šele pestila! Ako bi bila moja žena občinski svetnik, vem, da bi zame prepovedala vse druge ulice, razen tistih, ki vodijo od pisarne do doma. In še to le ob določenih urah! Kaj šele, ako bi bila moja žena član maturitetne komisije, pred katero bi moral jaz revček delati maturo. Kaj vse bi me vprašala in na kaj vse bi moral odgovarjati! Zato pa sem tudi za to, da sorodnike proč od mojih uradnih zadev!

Vaš organizem, zlasti pa čreva, je treba dnevno očistiti! Nič lažjega kakor to! Spijte dnevno na tešče par kozarcev Rogaske mineralne vode, pa boste kmalu občutili njeno blagodejno delovanje!

»Slovenca mi daje uredništvo »Slovaka«, »Jutro« pa dobivam od »Slov. politike«. Tako imam zvezo z domovino. Toda vaša višina časopisov se ne da niti primerjati s slovaško. Priča o narodni sili. Vi ste Slovenec? — se obrne s poudarkom name.

»Da, Slovenec!« mu s poudarkom potrdim.

»A v tem je tako slovanstvo! Slovenci so zavredni Slovani. V naših časopisih so tako široki slovarski razgledi, da mora biti človek vesel. Nič ozkostranosti, velika narodna zrelost. In sijajen tisk! Reprodukcijske v »Slovenca« so kakor fotografije. Slovaški časopisi, če objavijo kakšno mojo sliko, ni originalna nič podobna! Videl sem vaš prevod in opremo »Živega bitja«. To je idealno lepa oprema. Vašo knjižno kulturo po vojni poznam — to je res svetovna višina.

Govorim mu o »Domu in svetu«, ki ima stalno reprodukcije iz področja likovne umetnosti.

»Poznam to, poznam«, mi govori. »Veste, mi smo narod, ki se zaveda samega sebe, smo trden in samozavesten narod. Tu berem knjižico »Talmudski žid«. Židovski problem je najtežji slovaški problem. Nas Slovence bi židje ne mogli tako zaščititi, kot so Slovake. Saj vidite, da smo jih vse pognali! Narod slovaški je preveč dober, ne odporen, nima organizirane narodne sile. Govorja inteligenca pa gre preveč za tujimi vzori in ustvarja se prepad med ljudstvom in izobraženci.

Končno sem sprožil vprašanje, ali bomo kdaj mogli v Ljubljani videti slovaške umetnike Benko, Alexyja, Bazovskega in še celo vrsto njim podrejenih, ali pridejo kdaj razstavljati na Slovensko, saj je vendar do Slovenije bliže kot na severno mejo slovaško.

»Kaj to! Kaj to!« se smeje mojster, ki je podpredsednik »Društva slovaških umetnikov« in predsednik odbora slikarjev. »Kaj imamo mi iskati pri

telj predal svojem nasledniku vse račune. Glasom zapisnika o seji občinskega odbora bivše občine Podgora z dne 12. januarja 1930 je občinski odbor soglasno odobril računske zaključke za leto 1929. Glasom zapisnika o seji istega odbora z dne 1. maja 1932 je občinski odbor soglasno odobril račun za leto 1930. Nadalje je iz navedenih treh zapisnikov tudi razvidno, da je pritožitelj izročil svojem nasledniku knjigo ubožnega akla.

Iz navedenega izvira, da je pritožitelj za merodajni leti 1929 in 1930 položil račune in da jih je občinski odbor odobril. S tem pa je zadostil vsem takratnim veljavnim predpisom o polaganju računov, ki se nahajajo v § 66 bivšega občinskega reda za Kranjsko. Po tem določilu je namreč zadostovalo, da je občinski odbor račune pregledal in odobril.

Predložitev računov mesni kontroli pa v predmetnem primeru ni pogoj, da se smatrajo računi za položene. Kajti določila zakona o glavni kontroli o pregledovanju in razpravljanju občinskih računov veljajo šele od 24. oktobra 1930 naprej, vled česar za leto 1929 ni obstojala dolžnost, da se predložijo občinski računi mesni kontroli v pregled. Za leto 1930 pa pritožitelj predpisom zakona o glavni kontroli v zvezi z navodili kr. banske uprave v Ljubljani za opremljanje in predlaganje občinskih računov ni mogel ugoditi, ker je bil že 17. decembra 1930 razrešen, a računi se izročajo v pregled šele po zaključku računskega leta.

Ker je torej pritožitelj zadostil vsem predpisom o polaganju računov, ki so veljali ob njegovi razrešitvi funkcije župana bivše občine Podgora, ni podan izključevalni razlog uvodoma navedenega § 28 toč. 5 zakona o občinah.

Glede razloga v izpodbijani odločbi, da pritožitelj še ni dobil razrešnice, se pa pripominja, da § 28 toč. 5 zakona o občinah ne zahteva, da e upravitelj občinske imovine položil račun. Na predvideva pa tudi točko, da je dobil razrešnico od pristojne računsko-nadzorsvene instancice.

Ad 2. Izpodbijena odločba ima pravni pouk, da je zoper njo dopustna pritožba na upravno sodišče v Celju, ki bi jo bilo vložiti v roku 8 dni po prejemu odločbe pri kr. banski upravi v Ljubljani. To navodilo je pravilno. Po § 118 zakona o občinah upravnem postopanju se pritožba preda onemu oblastvu, ki je izdalo odločbo prve stopnje. Določilo § 117, odst. 1 navedenega zakona o 15 dnevnem pritožbenem roku pa je derogirano s specialnim in poznejšim določilom § 129, odst. 3 zakona o občinah, ki je proti odločbi bana dopustna pritožba na upravno sodišče v roku 8 dni.

Pritožba je torej radi razlogov, navedenih pod točko ad 1 osnovana.

Celje, dne 24. maja 1934.

Koledar.

Sreda, 20. junija: Silverij, papež; Mahelina. Prvi krajec ob 7.37. Herschli napoveduje vetrovno in spremenljivo vreme.

Novi grobovi

† V Mostah pri Ljubljani je včeraj ob 2 ponoči umrla gospa Franciška Štrukelj, v starosti 69 let. Pokojnica je bila globoko verna vzorna krščanska mati. Posebno vneto se je udeleževala na karitativnem polju. Bila je odbornica Elizabetne konferencie v Mostah, svoja članica in odbornica Društva za mladinske domove in dolga leta goreča salezijska sotrudnica. V zadnji bolezni je veliko trpela, a je bogu vdano prenašala vse bolečine. Pogreb bo danes ob pol 5 izpred hiše žalosni Zaloška cesta 9 na pokopališču k Sv. Križu. — Dobri Bog bodi blagi pokojnici bogat plačnik za vse dobrote, ki jih je izkazovala na zemlji pomoči potrebnim! Zalujočemu gospodu sprogu in vsej družini naše iskreno sožalje!

† Na Zgohi pri Begunjah je umrl posestnik in pekovski mojster Jožef Resman, p. d. Strgar. Bil je skrben gospodar in vester oče. Zapuščal številno družino, katero je dobro oskrbel. Rajnemu mir in pokoj, preostali naši sožalje! Pogreb rajnega bo v četrtek ob 11. uri.

† V Ljubljani je v ponedeljek zvečer, zadet od kapi, umrl znani socialistični, zlasti železničarski organizator gosp. Franc Jernejčič. Bil je star 62 let. Doma z Dolenjskega, se je pa že v zgodnji mladosti preselil v Trst, kjer je opravljal v začetku težko delo v znanem »Punto franco«. Že pred 40 leti se je pridružil tedanjemu socialno-demokratskemu gibanju ter je postal njegov vneti agitator. Po vojni se je preselil v Ljubljano. Zadnja leta je bil predsednik socialistične Strojkovne komisije in »Saveza železničarjev Jugoslavije«. Bil je tudi vsa zadnja leta član plenuma Delavske zbornice, izvoljen na marksistični listi. Poleg drugega je soustanovil tudi železničarsko godbo »Zarja«. Med svojimi somišljeniki je užival veliko spoštovanje, predvsem zaradi svoje osebne poštenosti. Do zadnjega je delal in je zaključil svojo kariero tam, kjer jo je pričel pred 40 leti v težkem »Punto franco« — bil je skladiščnik državnih železnic. Njegovo truplo so položili na mrtvašnici

vas! Razstavljanje je vendar luksuz! Kdo od slovaških umetnikov bo pošiljal svoje stvari kar tako na ljubo neki kulturni vzajemnosti v take daljave! Kje naj vzame denar! In bo kdo pri vas kaj kupil? Vi ste vendar berači in še svojim slikarjem ne dajete, kar potrebujejo. Se celo kar bi mogli, ne dajete. To so vse samo lepe besede! Tudi umetnik potrebuje kruha.

Mojster Zabota Ivan, doma iz Ljutomer, podpredsednik »Društva slovaških umetnikov« je namreč fant, kosilo ima v gostilni, večerjo si kuha sam, njegov poklic pa je umetnost. Zivi samo slikarstvu, kakor s prav redkimi izjemami prav vsi slovaški umetniki. Kje bi Slovenija to zmogla!

»Za portret prezidenta Masaryka sem dobil 20.000 Kč, to je okroglo 40.000 Din. Kje bi mi vi kdaj dali toliko! Je zastoj: če umetnik dela, daje mu tudi kruha! Slovaški je skoraj štirikrat večja kot Slovenija, zato je umetnikom za spoznanje bolje kot pri vas.

Govoriva še o njegovem delu. Mojster se temu izogiblje, izprahuje, kaj dela. Trajnik in z notranjim navdušenjem govori o tako slovenskem slikarju, kot je bil Grohar. Mojster Zabota je znan kot najboljši slovaški portretist. Zlasti je znan njegov portret kralja Aleksandra, prezidenta Masaryka, slovaškega pesnika Hviezdoslava in generala Štefánika. A tudi slovaške krajine in slovaške motive slika in skoraj vsem imovitejšim družinam je tu slikal otroke. Ves živi v tem svojem slovensko-slovaškem svetu, kot da je Slovaško res »Slovensko«, kakor se imenuje v slovaščini Slovaško. Tu je kakor doma, on je prvi Slovenec, ki zna slovaško in prvi Slovaki, ki zna slovaško, kakor se sam rad pohvali. Če smo ga dali Slovačkom, naj nam ne bo žal zanj, dali smo ga s tem najsimpatičnejšemu narodu slovaškemu — Slovacom.

Viktor Smolej.

oder v poslopju Delavske zbornice, s katere vihra žalna zastava. Pogreb bo v sredo ob 16 izpred Delavske zbornice. Zapuščal ženo in več že preskrbljenih otrok. Naj v miru počiva!

Osebnosti

— Diplomski izpit za inženjerja strojne stroke je napravil te dni na visoki tehniški šoli v Pragi g. Miloš Krofta iz Ljubljane. Castitamo!

Šolske vesti

Na državni realni gimnaziji v Kranju bodo sprejemni izpiti 26. in 27. junija. S 5 Din kolikovane prijave naj se dostavijo ravnateljstvu do 23. junija. Prijavam je treba priložiti izpis iz rojstne knjige in šolski izkaz. K izpitu bodo pripušeni učenec, ki so stari 10 do 14 let in ki nimajo v šolskem izkazu iz 4. razreda nobene slabe ocene.

Na državni realni gimnaziji v Kočevju bodo sprejemni izpiti 26. in 27. junija ob 8. Do 23. junija je treba vložiti na gimnazijsko ravnateljstvo lastnorodno napisane prošnje, kolikovane s 5 Din. Prošnji je treba priložiti zadnji šolski izkaz in krstni list.

Ostale vesti

— Za kongres katehetov v Mariboru je vse pripravljeno. Daljni udeleženci bodo večinoma dospeli že v ponedeljek, 2. julija. V torek zjutraj (3. julija) se začne zborovanje z molitvijo »Veni spiritus« in s sv. mašo, ki jo bo opravil prevz. škof dr. I. Tomažič. Prvi dan zborovanja pridejo na vrsto gaečni in didaktično-metodični referati; v sredo, 4. jul., pedagoški referati in vprasanja glede pastoracije pri dijaštvu; v četrtek, 5. julija, se bodo obravnavale stanovske zadeve; končno bo na obnem zboru lavantinskega kateh. društva poročal tajnik dr. Richter o 10 letnem delovanju ondotne kateh. organizacije. Pripravil odbor (Dijaško semenišče — Maribor) prosi, da bi se gg. ki se nameravajo kongresa udeležiti, takoj prijavili. Prehrana, stanovanje in oskrba v semenišču bo prišla dnevno na c. 20 Din, torej tridnevno na c. 60 Din. Če pristejemo še nekatere prispevke, bo ves potrošek (vožnja je seveda posebej) znesel 80 do 90 Din. Ako bo mnogo prijav za hotele, bo odbor skušal doseči popuste tudi tam.

— Občinske volitve v Ribnem. Ker je bilo Lancovo odcpepljeno od Ribnega, so bile v nedeljo, 17. t. m. ponovne občinske volitve za občino Ribno. Heinrich (JNS) 124 glasov in 2 odbornika, nasprotna lista Cengle 215 glasov in 16 odbornikov. Udeležba 72%. Torej je ostalo vse pri starem.

— »Branibor«. V nedeljo, dne 10. junija je bil izvoljen nov odbor naše narodno-obrambne organizacije »Branibor«, ki se je konstituiral takole: predsednik dr. Valentin Rožič, senator, prvi podpredsednik dr. Matej Slavič, rektor ljubljanske univerze, drugi podpredsednik Andrej Gabrček, časnikar, tajnik Vladimir Saksida, uradnik Pokojninskega zavoda, blaginjak dr. Julij Fellacher, državni pravdnik, odborniki: dr. Lojze Berce, novinar, dr. Lavo Cermelj, profesor, dr. Ivo Česnik, odvetnik, Mira Engelmannova, šol. upravitelja, dr. Martin Gorjanc, profesor, dr. Josip Grabovc, odvetnik, Franc Grafenauer, profesor, dr. Josip Hebein, zdravnik, Josip Mohorko, postajenačelnik v p. iz Maribora, Ernest Vargazon, načelnik v p. Franc Venturini, učitelj, Verbič Anton, trgovec ter po en zastopnik podružnic v Celju in Kranju.

Za namestnike so bili izvoljeni: Andrej Bensa, učitelj, Peter Brelhi, glavni knjigovodja Pokojninskega zavoda, Ivan Deržič, načelnik drž. žel., Franjo Gorkič, banovinski sekretar, Pavla Hočevarjeva, urednica, dr. Josip Krevl, notar, Ivo Sancin, načelnik v p., Franjo Uršič, viš. žel. uradnik, Josip Znidarčič, areski načelnik ter zo en zastopnik podružnic v Kamniku in Gor. Logatcu. Funkcija revizorjev je bila poverjena ponovno gg. dr. Vilku Bahtiču, predsedniku Pokojninskega zavoda, dr. Dinku Pucu, županu in mestnemu načelniku ter gradbenemu svetniku inž. Janku Mačkovašku. Društveni prostori »Branibora« so v Selenburgovi ul. 7-II. v Ljubljani.

— Pri utrujenosti, razdražljivosti, tesnobi, pomanjkanju spanja, srčnih težkočah, tiščanju v prsih pospeši naravna Franz - Josef - grenčica izdatno kroženje krvi v spodnjem delu telesa in pomirljivo učinkuje na valovanje. Profesorji za bolezn prebavil izjavljajo, da se izbirno obnese »Franz-Josef«-voda kot čistilno sredstvo pri pojavih, ki izhajajo iz samootrove kanala debelega črevesa.

— Naši izseljenci v Franciji. V Petite Roselle se je ponesrečil 14. dec. 1926 rudar Sinkovec Franc, rojen v Dobruški vasi 17, občina Skočjan, okraj Krško. Doma je zapustil ženo, mater in 3 nedorasle otroke. Družina je živea v veliki revščini. Vdova je po izseljeniškem uradu ponovno prosila za pokojnino po ponesrečenem možu. Vedno je dobila isti odgovor, da ne more v Jugoslavijo dobiti pokojnine. Skozi vsa leta se je vlekla ta zadeva. Letos 7. aprila pa je sporočil naš izseljenški duhovnik v Merlebachu g. Skebe, da je družba v Petite Roselle na njegovo ponovno posredovanje dovolila ubogi družini mesečno podporo. Vdova si šteje v svojo dolžnost, da se g. Skebetu javno iskreno zahvali za njegov trud.

— Sejm v Laškem. »Ker pada letos 24. junij, na kateri dan je v Laškem vsako leto živinski in kramarski sejm, na nedeljo, bo letos ta sejm dan pozneje, t. j. v ponedeljek, dne 25. junija.

— Zemljevid Gorenjske v merilu 1:75.000 (v velikosti 94x50 cm), poraben za turiste, kolestarje in avtomobiliste. Sega na jugu od Skofje Loke in Hude južne ter na severu malone do avstrijske meje, na vzhodu od Cerklj in Grintovca in na zahodu do Mangartove skupine in Krna na italijanski meji. S pridom ga bodo rabili vsi, ki potujejo po naši lepi Gorenjski. Ker je zemljevid risan natančno, obširno in pregledno, bo okras vsaki gorski postojanki v Karavankah, Kamniških planinah ter triglavskem pogorju, dalje pisarni, hotelu in gostilni na Gorenjskem. Cena je jako nizka — saj stane le 5 Din. Založila ga je Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

— Konj novosadskega industrijca zmagal na Dunaju. Na velikih nedeljskih konjskih dirkah na Dunaju je zmagal konj »Lucifer«, last novosadskega veleposessnika in industrijca Gjoke Dugjerskega. Priboril je svojemu gospodarju nagrado 40.000 šilingov in poleg tega še zlato svečilo.

— Izlet na Dunaj od 8. do 15. julija. Ob priliki zdravniškega kongresa na Dunaju priredi »Putnik« skupno z Jugoslovanskim zdravniškim društvom

izlet a posebnim vlakom na Dunaj v času od 8. do 15. julija 1934. Cena vožnje tja in nazaj je za II. razred 348 Din, za III. razred 242 Din, pristejši polovično vožnjo od odhodne postaje do Zidanega mosta, dodatke na prehrano in hotel 570 Din, na boljši hotel pa še 205 Din. Prijave sprejema »Putnik« v Ljubljani do 2. julija t. l. (6964)

— Pri slabosti je naravna »Franz-Josefov«-voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno.

Trbovlje

Nedeljska zborovanja. Nedeljske bojevniške prireditve se je udeležilo gotovo dve tretjini Trbovlje, večina že dopoldne, drugi pa popoldne, ko je bila nekaka prosta zabava. Sedaj je moda iti z bojevnik in »Jutrovo« pisanje ozir. napadanje bolj pospešuje, ko zadržuje to gibanje. — Zborovanja Jugoslav. narodne stranke se je pri Forteu udeležilo kakih sto ljudi. Mesto dr. Lukiča sta prišla poslanca Perko in Milosavljevič. Podala sta stvarno kritiko dela v belgrajski skupščini. Pri debati se je pokazalo, da nekateri naši ljudje ne morejo opustiti denunciranja, tudi pred tujci ne. Sicer se je pa vse mirno zaključilo.

Mala matura se vrši te dni na tuk. meščanski šoli. Izpit polaga 29 malih maturantov.

Licitacija voženj gramoz na banovinske ceste trboveljskega okoliša bo na občini prihodnji ponedeljek dopoldne. Vsled težkega položaja kmet-skih posestnikov si naganjajo cene navzdol, da je kar neverjetno in nazadnje skoraj zastoji garajo ljudje z živino vred. V vsem okraju pridejo vožnje gramoz v Trbovljah cestnemu odboru najbolj poceni.

Vič

Smrt uglednega moža. V ponedeljek je ob pol dveh zjutraj umrl na svojem domu v Rožni dolini Franc Knez v 75. letu starosti. Bolehal je že dalj časa, vendar ni bilo še pričakovati smrti, ker je bil za svojo starost izredno močne narave. Bil je več let občinski svetovalec občine Vič, kjer je s svojimi navsketi in prevdarnostjo vršil poverjeno mo delo v korist občanov. Poleg tega je bil 24 let delaven član Vincencijeve konference na Otoku, ki skrbi za zapuščene in pa pomoči potrebne vitrke. Pri tem se je vsa leta živahno udeleževal, saj je bil znan kot blag mož, ki ni imel sovraznika. Bil je mirnega pa odločnega značaja in znan kot dober katoliški mož, ki ni zatajil svojega prepričanja. Dokler je mogel, se je udeleževal službe božje, ko pa ga je bolezen priklenila na bolniško postelj, je še vedno prejemal sv. zakramente. Pokopali so ga včeraj ob velikem številu občinstva. Naj nam bo pokojnik svetel zgled krščanske zavednosti in življenja! Rodbini in številnim sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Naznanila

Ljubljana

1. Drevi ob 15 bo v dvorani Filharmonične družbe I. sklepna produkcija gojenec državnega konservatorija z naslednjim sporedom: Preludij Dusan nam bo zaigral na violini Novakova Uspavanka in Gosecove Gavoto, spremlja ga prof. Marjan Lipovšek. Nato zapoje Tone Petrovič Aresneka Menestrel in Grečianove Kolinde ob spremljevanju klavirja (Gallati). Rupil-Turk Zora zaigra na klavirju Momponovo Otroško sceno ter Milojevičev Davno pripovedko. Lapajne Helena zapoje s spremljevanjem Hrašovce Silve Krakov samospev Tam zunaj je sneg in Grečianovoga Jetnika. Na klarinetu zaigra Raubar Milutin Webrov Concertino op. 63, spremlja ga Hrašovce Silva. Sledita dva samospeva Krške Lahud in Ob skandnavskih skalah, kateri zapoje s spremljevanjem Gallati Rudolf Vida. Lovstova Majda zapoje arilo Olimpie iz opere Hoffmannove pripovedke, na klavirju jo spremlja Hrašovce Silva. Lajovčev samospev Norčeva Jesenska pesem in Verdjev Credo iz opere Otello zapoje Liković Joža, spremlja ga Hrašovce Silva. Kot sklepno točko sporeda zaigra Mueha Božena na klavirju št. 1, 4, 6 in 7 iz Tajčevičevih Sedem balkanskih plesov. — Opozorjamo, da je začetek točno ob 18, vstopnina na sedeže 5 Din, na stojala 2 Din — na podlagi sporeda, ki se dobi v knjižarni Glasbene Matice in pred dvorano.

1. Zanimivo srečanje na zelenem polju se obeta drevi ob 18.30 na igrišču ASK Primorja, kjer se bo igrala že dolgo pričakovana revanšna nogometna tek. ma med poljskimi uveljavljeni in med nasmešeni mestnega obojarskega urada. Ker je namen tekme dobrodelnega značaja, se pričakuje, da bodo ljubljancu arecni! Igrišče do zadnjega kotička.

1. Kres na Gradu. Podobor Rdečega križa v Ljubljani priredi v soboto, 23. junija svoj kres na ljubljanskem gradu s sodelovanjem pevskih društev in godbe. Začetek točno ob 20.30. Vstopnina ni.

1. Nočno službo imajo letarici: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78, in mr.

Lice moderne Kitajske

Ogromnejše delo kakor kitajski zid

Pravijo, da je veliki kanalski sistem, ki so ga na Kitajskem zgradili v obrambo proti poplavam, večje inženjersko delo, kakor kitajski zid sam; zakaj to mogočno zgradbo je delalo tristoletno mož skoraj vse stoletje, medtem ko je bilo pri kanalskem sistemu v ozemlju Yangtsekiana v srednji Kitajski zaposlenih milijon štiristo tisoč mož in žena. Ako se doda k vsemu temu organiziranemu delu še zasebno delo, je delo morda dvakrat toliko ljudi pri podjetju, ki bi moralo biti končano v teku šestih mesecev, da se izognejo pomladnim povodnjem.

Neki pisec pravi v kitajski »Tedenski kroniki«, da so po izjavi T. G. Hsi-ja, ravnatelja inženjerske delavske divizije, znašali skupni stroški za napravo jarkov dvajset milijonov dolarjev, kar je šlo po večini za delavce; material je stal malo, operativni izdatki pa ne več kakor sedem odstotkov.

Reka Hwei, ki je stopila čez bregove l. 1931., je predrla enajst tisoč metrov Velikega kanala, ki je pri Yanghovu zvezan z Yangtsekiangom in v kratkem času je bilo štiri tisoč kvadratnih milj zemlje pod vodo. V prvih desetih minutah je uto-

nilo dva tisoč ljudi. Ko so jarki napravljeni, je mir in polja uspevajo.

V Nankingu so med mestnimi zidovi odnesli hribe, da so s tem materialom napolnili nižje ležeče ploskve zemlje ob reki, ki jih je poplavljal. Za prevažanje zemlje je to mesto na lastne stroške napravilo majhno železnico.

Dolga vrsta jarkov se začne nekaj milj od glavnega mesta, in sicer na obeh bregovih. Jar tečejo skoraj nepretrgano naprej. Pri Tatungu, kjer rasejo cele milje visokega trsa, ki je sijajno skrivališče za bandite, delajo zadnji jarek; pri tem je tri tisoč delavcev zaposlenih.

Pri Hankowu so napravili posebno globoke jarke. To mesto je obdano s 25 milj dolgim, 8 do 11 metrov širokim jarkom. Bregove reke so popravili in utrdili za sedem milj.

Nekaj milj od Kienli-ja, kjer Yangtsekiang prebrzi prepe in žrela in se začne zvijati med izdajalskimi blatnimi bregovi, ki so zelo nevarni za rečnega pilota, se konča veliki kanalski sistem Yangtsekianga.

Boj za svetovno prvenstvo v šahu se je zaključil v Berlinu, in sicer z zmago g. Aljehina (desno), ki je branil Francijo proti g. Bogoljubovu, ki je branil Nemčijo. Končni položaj je 15½ : 10½. Če v drugi priložnosti smo omenili, da sta oba največja šahista na svetu — ruskega pokolenja

Mrzlično hlastanje za zlatom

Amerika na prvem mestu

Banka za mednarodna izplačila v Baslu je objavila prav mične podatke, ki karaktirizirajo duševno razpoloženje širokih svetovnih krogov. V teku zadnjega poldruga leta se je povsod pojavil beg za zlatom, in to od strani zasebnega občinstva. Ta razvoj je zadobil vprav mrzličen značaj v Zedinjenih državah februarja 1933, ko se je tam zaostri la gospodarska kriza, ter v maju in juniju iste ga leta, ko je bila stalnost valute z zlatim standardom v mnogih državah ogrožena, in končno proti koncu lanskega leta, ko je politična finančna kriza na Francoskem dosegla vrhunec. V tem času je javnost radi izpodkopavanja splošnega zaupanja pričela kar dreti za zlatom; pojavila se je silna panika. Ljudje so za vsako ceno kupovali zlato. V tem času je zasebno občinstvo nakupilo za 3.612 milijonov švicarskih frankov zlata. Vsa svetovna proizvodnja zlata je znašala v l. 1933 2.648 milijonov švicarskih frankov; iz Indije in Kitajske so pripeljali v Evropo 814 milijonov frankov. Na ta način so se zlato zaloge narodnih bank povečale za 3.462 milijonov frankov. Potreba zlata za industrijske namene se ceni približno na 120 milijonov frankov, zlato rezerve emisij bank so narasle za 350 milijonov frankov. Tako ostane vsota 3.012 milijonov frankov, ki so po naziranju banke za mednarodna izplačila ostala v rokah zasebnikov.

Ta koncentracija zlata ima tudi pozitivne strani. Tako je minila nevarnost, da bi v primeru, da bi se denarni obtok vseh narodov na svetu zvišal, nastalo pomanjkanje zlata. Če same velikanske zaloge zlata pričajo, da se je po gospodarski obnovitvi vrnilo zaupanje v zlato. Povišanje cene zlata je imelo dobrodelen učinek na proizvajalce zlata. Ti so pričeli toliko bolj izkoriščati zlate rudnike. Ako bi se zanimali za količino, bi ugotovili, da je imelo svetovno gospodarstvo mnogo večjo količino zlata kakor leta 1930.

Iz poročila prav te banke je tudi razvidno, kako se je sukalo zlato v mednarodnem prometu. Francija je imela 1. januarja 1933 16.857 milijonov švicarskih frankov, 31. marca 1934 15.15, Italija 1.593, 1.875, Holandija 2.121 (3. marca 1934 1.638), Belgija 1.871, 1.949. Zaloga zlata je padla tudi v Švici (od 2.471 na 1.746), v Poljski (od 292 na 280 milijonov). Nasprotno se je silno razmnožilo zlato v Združenih državah (od 20.946 na 23.550). Nemčija je šla od 1.083 na 387 navzdol, Avstralija od 214 na 13, Argentina je padla samo malo itd. Kakor je iz tega razvidno, se je najbolj razmnožilo zlato v Zedinjenih državah. Italija, Belgija in vse takozvane države zlatega bloka so zgubile ogromne količine zlata.

Časnikarju je treba domišljije

Znani ameriški založnik in lastnik velikih dnevnikov Hearst je sprejel 25 absolventov kalifornijske univerze, ki so se posvetili dnevniemu tisku. Rekel jim je: »Če želite uspeha, imeti morate domišljijo. Življenje je dolgočasno in zmote urednik mora stalno mašiti prazno puščobo. Pri ljubljen dnevnik bi izgubil priljubljenost, če ne bi bil zanimiv. Če vam ne nudijo dnevni dogodki zanimivega gradiva, ga morate poiskati ali celo ustvariti. Recimo, da izhajata v istem kraju dve glasili, da imata oba enako zmoežne sotrudnike, približno isto naklado in dohodke. Če bi prinašal en dnevnik samo suboparna poročila o zanesljivih, splošno znanih dogodkih, bo urednik drugega dnevnika takoj lahko ugonobil tekmece. Zadostuje mu v ta namen poročilo o razkrinkanem prevratu v zvezi z nevarnostjo nove svetovne vojne, o nesreči v Indiji, o novem filmu v Hollywoodu. Treba je samo prikleniti pažnjo javnosti. List, ki ne zanima več, izgublja naročnike. Stalna radovednost je izvor uspeha pri dnevni tisku. Če bi prinašali listi samo »resne dogodke« in »nedvomne zaključke«, bi lahko živeli mi kakor naši pradedi z enim lističem na štirih straneh za vse področje Zedinjenih držav. Bodite prepričani, da zadostujejo štiri male strani dnevno za vse »zanesljive gradivo«. A v tem primeru postanite, gospodje, zdravniki, inženjerji, kmetovalci, toda pozabite na časnikarski poklic!«

★

»Ulovil sem štiri muhe, dva samca in dve samici.«

»Kako to, kako si mogoč ugotoviti spol?«

»Čisto priprosto, dve sta se splazili na jedilno mizo, dve pa na ogledalo.«

Na angleški oklopnici Rodney sledijo s pomočjo posebnega daljnogleda manevrom ostalih oklopnici. To je na vajah angleške mornarice

La strojepiske

Jeruzalemski tisk poroča o izumu nekega domačina, ki je že prijavljen v Zedinjenih državah in na Angleškem ter razmnoži sleherno s strojem spisano pismo v poljubnem številu izvodov. Izum v obliki male cevke se pritrdi na poljuben stroj in avtomatično ponavlja izvirnik. Pripomniti je, da nima izum ničesar skupnega z dosedanjim kopirnim strojem, temveč so vsi prepisi popolnoma enaki izvirniku. Izum zelo olajša uradno, društveno, trgovsko in podobno razpošiljanje okrožnic, obračunov in naznanil.

★

Medim, da so najboljše tiste ženske, o katerih najmanj govorijo.

In jaz mislim, najboljše so tiste ženske, ki najmanj govorijo.

Japonska v kleščah ceremonij

Slika nam kaže ženitovanjske obrede, ki se jih mora udeležiti tudi cesarski princ Tsunenori Taheda. Ta se je poročil s princezino Micsuno Sanio. Obred je silno dolg; izvršil se je po starem japonskem običaju, to je po obredniku shinto, v cesarski palači v Tokiu. Japonska, ki je sicer moderna država, se še vedno ne more otresti čudnih obredov.

Gospa Holicka s padalom z višine 300 m

V Aspernu v Avstriji so v nedeljo preizkusili padalo, ki ga je sestavil ing. Eschner. Prireditvi je prisostvovalo mnogo občinstva. Vsi poskusi so se izvršili brez nesreče. Najprej je skočil z višine 500 m Anton Neschudika. Občinstvo je lahko natančno videlo, kako se je padalo avtomatično odprlo, nato je letalec pridrvel srečno na tla. Najbolj drzen poskus je izvedla gospa Ana Holicka, ki se je spustila v višini 300 m. To je najmanjša dopustna višina, s katere se sme letalec v smislu zakona spustiti. Ko je go. Holicko vprašal reporter, kako se je počutila in ali se je kaj bala, je odločno odgovorila: »Ne!« Pristavila je, da je mati dveh otrok, da bi nikdar ne izvršila takšnega poskusa, ako bi količkar slutila, da je zvezan s smrtno nevarnostjo. Dejala je še, da ni prijetnejšega občutka, kakor spustiti se v padalu in se izročiti čudni usodi. Drzne poskuse je izvedel Fritz Proksch, ki se je spustil iz letala počez. Karel Simandl se je spustil z dvema padalom in sicer je enega sam odprl, ko se je že drugo padalo odprlo avtomatično. Nadalje so poskusili s pupko, ki so jo spustili z višine 50 m. Pilotni načelnik Wanek je izvajal z letalom drzne akrobacije. Torej Holicka, Proksch in Neschudika so gotovo pristna imena nemškega izvora! To je pravo lice ne same Dunaja, temveč vse nekdanje Avstrije!

Nič novega pod soncem

Diktatorja se poslavljata. Kakšen je uspeh njunih razgovorov? Izpremenilo se ne bo nič, ostala bosta to, kar sta, delala bosta, kakor doslej, izključno za interese svojih držav in se prav kmalu zopet udarila radi Avstrije

★

Na pošti

»Tu ste pozabili piko.«

»Da, res. Prosim, napravite jo vi.«

»Ne morem, mora biti isti rokapis.«

★

»Moj najstarejši sin, ki je dijak, mi skoro nič več ne piše. Zdaj niti ne odgovarja več na moja pisma.«

»Do zopetnega pisanja ga boste pripravili s čisto priprostim sredstvom.«

»In sicer?«

»V naslednjem pismu mu pišite naslednje: V prigribu ti pošiljam 300 Din...«

»No, in?«

»Seveda denarja ne smete priložiti!«

★

Optimist je dejal: Človek ne sme vedno črno gledati. Naučiti se mora dati tudi neprijetnim zadevam veselo lice.

Prosim, le dajte mi veselo lice zobobola.

★

Ivanka, zakaj skrivaš dežnike. Ali se bojiš, da bi jih gostje pomotoma vzeli s seboj?

Tega ne toliko; pač pa bi lahko kdo zopet svojega spoznal.

★

Gospod, saj ni potreba, da se unaknete. Dovolj je, ako odprete usta.

Emer Abdulah in Rihard III. Emir Abdulah je poglavar Transjordanije. Razgovarja se z nekim dijakom oxfordске univerze, ki je igral v Shakespearjevi drami vloga Riharda III.

★

Gospodinja novi postrežnici: »Prav posebno pazite, da vam te kitajske čašice ne padejo na noge.

Da, da... In če se to zgodi... Saj so tako lahke.

Poslušam glasbo v jedilnici iz daljave, prisostvujem v kinematografu iz daljave. Za naprej bi rad tudi delal iz daljave — iz postelje. Kajti delo iz daljave je najbližje mojemu srcu

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke

Najnovejši izkaz o stanju Narodne banke kaže za 15. junij tele postavke, vse v milj. Din (v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 8. junij, vse v milj. Din):

Aktiva: zlato 1770.16 (plus 2.5), valute 0.2 (-0.18), devize 88.8 (-9.14), skupno podlaga 1859.17 (6.84), devize izven podlage 54.7 (-1.8), kovani denar 294.5 (plus 27.5), posojila: menična 1581.5 (-5.4), na vredn. papirje 234.87 (-0.14), prejšnji predujmi državi 1718.8 (plus 0.05).

Pasiva: bankovci v obtoku 4063.85 (-37.4), drž. terjatve 4.03 (plus 0.55), žiroračuni 473.6 (plus

20.25), razni računi 686.6 (-2.4), skupno obveznosti po vidu 1164.3 (plus 18.5), obveznosti z rokom 945.34 (-6.7), razna pasiva: 269.6 (plus 36.86).

Oblok bankovcev in obveznosti po vidu 5228.2 milj., odstotek kritja 35.56 (od tega samo zlato kritje 33.85).

Iz komentarjev belgrijskih listov k izkazu je razvidno, da gre pri povišanju podlage za uvoz zlata iz Holandije, katerega je disponiral borski rudnik. Drugače kaže vse znake razbremenitve banke, kar je v zvezi s terminom, za katerega je bil izkaz zaključen.

Vrednostni papirji

Tendenca je bila neenotna. Tako je popustila vojna škoda, dočim so drugi tečaj ostali v glavnem neizpremenjeni. Promet je bil slab in je bilo na zagrebški borzi zaključenih samo 1000 dol. 7% pos. drž. hip. banke in 100 kom. vojne škode.

Ljubljana. 7% inv. pos. 71 den., agrarji 37 d., vojna škoda 303-305, begl. obv. 54 den., 8% Bler. pos. 60 den., 7% Bler. pos. 55 den., 7% pos. Drž. hip. banke 67 den., Kranj. ind. 250 bl.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 71 den., vojna škoda 303-305, 6. 303 den., 6% begl. obv. 54.25-54.50, 8% Bler. pos. 61-62, 7% Bler. pos. 55.50-55.75, 7% pos. Drž. hip. banke 67-68 (67). — Delnice: Priv. agr. banka 215-216, Osl. sladk. tov. 150 bl., Union 50 den., Trboveljska 88-90 (100 po 90.-).

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 71-71.50 (71), agrarji 37-38, vojna škoda 304.50-305 (307, 304.50), 6% begl. obv. 54-54.50 (54.50, 54), 8% Bler. pos. 60.50-61.50 (61), 7% Bler. pos. 55.25 do 56, 7% pos. Drž. hip. banke 67 den. (67.25). — Delnice: Narodna banka 4050 den. (4050), Priv. agr. banka 214-215 (215, 214).

Dunaj. Donav.-sav.-jadr. 62.15, Ljanderbanka 15, Narodna banka 125, Steg 15.45, Stewear 11.50, Alpine 9.95, Rima 20.55, Trboveljska 9.32.

Žitni trg

Zetev pšenice je v polnem teku. Vseprislojnost se je začela po končanem deževju v ponedeljek in obeta dati kvalitativno dober pridelek. Kljub temu pa je razpoložanje čvrsto in zahtevajo v Vojvodini še vedno 125 za staro blago. Trg je v negotovosti in cene pšenice ne popuščajo. Za novo blago so se še pred nedavnim imenovali cene okoli 125, toda sedaj o teh cenah ni več govora. Poleg tega je glede bodočega poslovanja Privilegirane izvozne družbe po nekaterih vesteh negotovo, na kakšni podlagi se bo razvijalo. Po trenutnem položaju pšenice sodeč jo kupuje Priv. izvozna družba za Avstrijo, poleg tega pa so se najbrž oglasili tudi mlinci s povpraševanjem. Poročilo borzne agenture B. Balabusič & Komp. iz Novoga Sada navaja za pridelek v posameznih okrajih tele zanesljive cene (v stotih za katalistični oral): Novi Sad 6-7, Stari Bečej 10-11, Subotica 7-8, Sombor 7-8, Kula 9-10, Bačka Topola 7-8, Palanka 8-9, Odžaci 8-9, Bečkerek 7-8, Nova Kanjiža 5-6, Velika Kikinda 5-6, Novi Bečej 5, Pančevo 5-6, Bela Crkva 3-4, Vršac 3-4, Jasna Tomić 7-8, Alibunar 4-5, Kovačiči 3-4, Ruma 5, Mitrovica 5-6, Ilok 5.5-6, Sid 4-5 met. stotov na oral.

Cene koruze so nadalje čvrste in naraščajo. Povečalo se je namreč povpraševanje iz Avstrije in CSR, nadalje je začela Priv. izvozna dr. kupovati koruzo za Svico. Cene za koruzo se gibljejo: Sisek 117.50 zaklj., Kotoriba 120, banatska 90-95, vlažilsko blago 100. Nova koruza kaže sijajno. Po obilnem deževju se je dobro popravila in ji prija sedanja vročina. Poročila pravijo, da je s koruzo letos posejana znatno večja površina njiv kot lani in smemo po dosedanjih znakih sodeč pričakovati obilen pridelek.

Moka je neizpremenjena in stane po kakovosti 200-215.

Živina

Dunajska prašičja sejem 18. junija. Dogon je znašal 10.422 pršutarjev in 2916 spelarjev, skupaj 13.368 glav, od tega iz Avstrije 8179, iz inozemstva pa 5189. Cene so bile naslednje v šil. za 1 kg žive teže: špeharji 1.14-1.16, stari 1-1.05, kmetijski 1.05-1.18, križani 1.05-1.18, pršutarji 1.07-1.20, srednje teži 1.11-1.13. Tendence za pršutarje je bila slaba in so cene popustile za 2-3 groše, cene srednje teži poljskih prašičev pa za 5-7 grošev. Nasprotno pa so se špeharji prodajali po slabih cenah pret. tedna, le najboljši madjarski veleposelstniški špeharji so narasli v ceni za 2-3 groše.

Skofja Loka

Osebnost. Naš rojak g. France Debeljak je bil imenovan za podpravitelja »Mestne hranilnice« v Skofji Loki. Čestitamo!

Bojevniki so zborovali preteklo nedeljo v Skofji Loki. Krasen sprevod s konjeniki v narodnih nošah in kolezarji s okrašenimi kolesi ter veliko četo bojevnikov se je pomikal s kolodvorov. Najprej so položili venec na spomenik padlih vojakov, nakar je krenil sprevod z domačo godbo po Spodnjem trgu na Mestni trg in od tu v cerkev, kjer je opravil službo božjo domači g. kaplan s primernim govorom. Potem se je pred magistratom vršilo zborovanje, ki se ga je udeležilo gotovo vsaj 2000 mož in fantov iz bližnje in daljne okolice. Nastopili so sledeči govorniki: Matičič, Sifrer, Sturm, Hamm. Mestoma zelo živahno zborovanje je trajalo dobro uro, nakar se je velika množica mirno razšla. Pri zborovanju je bil prisoten g. načelnik okrajne ekspoziture Legat.

irani ter krepča živce in mišice. Pospešuje prebavo, dela apetit, regulira delovanje srca in ledvic. Kdor ga redno pije, se mu ni bati ne gihne ne revne. Dobi se v vseh lekarnah v originalnih zavojih po 15.- ali pri zastopstvu: Lekarna Mr. Milivoje Leusček, Ljubljana, Resljeva c. 1, ako pošljete v naprej Din 15.-. Sportniki, turisti, lovci, nogometaši: pijte ga redno!

DOBER TEK JE ZNAK ZDRAVJA.

Čim pa opazite pri otrocih ali odraslih, da jim jed ne prija, da niso dobre volje, je to znak nerazpoloženja. Ne boste storili napak, ako jim daste takoj v malo vode ali mleka prašek »Magna«. »Magna« čisti prijetno, brez bolečin. »Magna« osvežuje. Za iztrebljenje otrok majhnih, odrasli veliko žlico.

»Magna« prašek se dobi v vseh lekarnah. Zavojček 4 Din. (Reg. S. br. 4788/32)

Sport

Lahkoatletski deseterboj za prvenstvo Jugoslavije

Oba slovenska zastopnika odstopila in druge sanjivosti...

V soboto in nedeljo se je vršilo v Zagrebu tekmovalno najboljših jugoslovanskih lahkoatletov v deseterboju lahke atletike. To je najtežje lahkoatletsko tekmovalje in zato je bila tudi prav majhna udeležba. Kajti deseterbojnik mora biti res all round atlet in pravi mojster v tekih, skokih in metih. Od Slovencev sta se udeležila le težke borbe Neli Zupančič (SK Ilirija), ki je veljal za favorita za naslov državnega prvaka, in Putinja (ASK Primorje), ki je tudi na lepi višini. Zupančič, ki je bil prvi dan tekmoval na drugem mestu, je drugi dan zbolel, da ni mogel tekmovali. Putinja pa je odstopil od nadaljnjega tekmovalja po diskvalifikaciji pri teku čez zapreke.

Ker ni bilo več Zupančiča, prazen je bil go-tovo, da se bo bila borba samo med dr. Buratovićem in Kallayem. Toda Kallay se je zelo približal dr. Buratoviću kljub temu, da je imel ta velik naskok od prvega dne. Po kopju je znašala diferenca le še 70 točk. Glede na to so vsi komaj čakali tek za 1500 m, kjer je bilo pričakovati ostre in lepe borbe. Toda razočaranje so bili. Oba tekača sta pokazala v tem teku nesportski nastop, ki naši lahki atletiki ne bo v korist. Ona dva sploh nista tekla, ampak sta prehodila celo progo ter sta se med potjo celo pogovarjala. Upajmo, da se bo z zadevo bavila jugoslovanska lahkoatletska zveza in stvar takoj uredila, da se taki primeri v bodoče ne bodo več ponavljali. Zaenkrat se samo vprašamo: Ali naj bo to še sport? Ali naj dopustimo, da bi ljudje, ki bi morali biti baš zato, ker so naši najboljši, na ta način omalovaževali našo lahko atletiko, ki se je pravkar začela lepo razvijati?

Končni rezultati deseterboja so naslednji: 1. Dr. Buratović (Concordia) 6125.44 točk; 2. Kallay L. (Maraton) 6068.27 točk; 3. Ferkočič (Hašk) točk 5577.83; 4. Bergman (Concordia) 5170.80 točk; 5. Jug (Hašk) 5128 točk; 6. Muhovič 5076 točk.

Najboljši jugoslovanski lahkoatleti

Zagrebaške Novosti z dne 14. t. m. prinašajo naj-novejšo listo najboljših jugoslovanskih lahkoatletov, ki takole izgleda:

Trki: 100 m: Kovačič (Pr.) in Banšček (P.) po 11.3; Bauer (P.), Skok (Pr.) in Strok (H.) po 11.3. — 200 m: Kovačič (Pr.) 23.2, Banšček (P.) 24, Braum (C.) 24.1, Martinec (Mth.) in Bauer (P.) po 24.2. — 400 m: Zorka (Pr.) 53.4, Nikhazl (P.) 54, Gaberšek (Pr.) in Zingerler (Mth.) po 54.4, Madjarevič (C.) 54.8. — 800 m: Gaberšek (Pr.) 2:03.4, Kreva (Pr.) 2:08.8. — 1500 m: Kreva (Pr.) 4:12.8, Goršek (Pr.) 4:28.4, Sindelar (C.) 4:29.3, Srakar (Pr.) 4:30.5, Osterman (H.) 4:30.5. — 3000 m: Kreva (Pr.) 15:21.2, Brnčan (H.) 16:18.2, Bloch (M.) 16:55.8, Koren (Mth.) 17:18.4, L. Starman (H.) 17:18.5. — 4000 m: Brnčan (H.) 34:27.8, A. Starman (H.) 34:55.4, Šporn (H.) 35:30.6, L. Starman (H.) 36:02, Grad (Pr.) 36:53. — 110 m zapreke: dr. Buratović (C.) 15.6, Banšček (P.) 16.5, ing. Kallay (Mth.) 16.6, Jug (H.) 16.7, Tončič (H.) 17.4. — 400 m zapreke: Banšček (P.) 1:04.8, Vuković (H.) 1:06.3. — Stafeta 4 krat 100 metrov: PSK in Concordia 45.4, HAŠK 45.6, reprezentanca Ljubljana 46, reprezentanca zagrebške tehnike 46.9.

Skoki: v višino: Martini (Pr.) 1.80 m, dr. Buratović (C.) in Zupančič (H.) po 1.75 m, Telesko (P.) 1.73 m, Banšček (P.) in Miković (B.) po 1.72 m. — V daljavo: Miković (B.) in ing. B. Kallay (Mth.) po 6.67 m, dr. Buratović (C.) 6.65 m, Martini (Pr.) 6.39 m, Bušič (C.) 6.32 m. — S palico: Zupančič (H.) 3.40 m, Gašperšič (Pr.) in Sket (Pr.) po 3.39 m, Smerdel (Mar.) 3.10 m, Muhvič (H.), Feigl (Mth.) in Pristov (H.) po 3 m. — Trojčke: Miković (B.) 13.07 m, Pergar (Pr.) 12.95 m, Banković (B.) in Bušič (C.) 12.71 m, Novaković (B.) in Telesko (P.) po 12.60 m.

Meti: Krogla: Spahić (B.) 14.30 m, Klent (J.) 14.05 m, Kovačević (C.) 13.97 m, dr. Narančič (C.) 13.75 m, Bojović (H.) 13.51 m. — Disk: Klent (J.) 42.87 m, Bojović (J.) 42 m, Šoič (H.) 40.42 m, dr. Narančič (C.) 39.68 m, Kovačević (C.) 39.40 m. — Koplje: Kovačević (C.) 53.63 m, Nikolić (J.) 51.20 m, Moesner (B.) 50.55 m, Brinet (H.) 50.21 m, L. Kallay (Mth.) 50.21 m. — Kladivo: Stepiček (H.) 42.64 m, Zupan (H.) 41.50 m, Golč (H.) 40.39 m, Jelič (H.) 39.08 m, Franc (Pr.) 37.20 m.

Kratice označujejo naslednje klube: B-BSK (Belgrad), C-Concordia (Zagreb), H-Hašk (Zagreb), H-Ilirija (Ljubljana), J-Jugoslavija (Belgrad), M-Makabi (Zagreb), Mar-Maribor (Maribor), Mth-Maraton (Zagreb), P-PSK (Pančevo) in Pr-Primorje (Ljubljana).

★

SK Sora-SK Ilirija oldboy 5:4 (3:3). V nedeljo se je na igrišču SK Sore v Skofji Loki odigrala zgoraj navedena nogometna tekma, ki se končala z zmago domačih. Ilirija nam je pokazala res krasno kombinacijsko igranje, domači pa so namodelili znanje s požrtvovalnostjo. Občinstvo, ki se ga je zbralo na igrišču okoli 250, pa je tudi storilo svoje z bodrenjem domačih. Tekem, kakor je bila nedeljska, si še želimo videti v Skofji Loki.

ASK Primorje. Lahkoatletska sekcija. Obveščamo vse klube lahkoatlete, da bo na našem igrišču v soboto, 23. junija ob 17. in v nedeljo, 24. junija, ob 9.30, izbrani interni miting za določitev klubov lahkoatlet-ske ekipe, ki nastopijo v Bukarešti 7. in 8. julija. Nastop je dovoljen vsem klubovim lahkoatletom, obvezen pa je za naslednje in v naslednjih disciplinah: Sobota, 23. junija ob 17: met krogla: Svigelj, Serša, Slamič, Perpar, Skoberne; tek na 10 km: reflektanti naj se javijo na startu; met koplja: Svigelj, Putinja; trojčke: Korč, Perpar, Ralič M., Oražem, Tršar; tek na 400 m: Putinja, Skok, Čurda, Zorka F. in A., Gaberšek, Perpar, Skok, Tršar, Škušek; met diska: Slamič, Serša, Korč, Čurda; tek na 1500 m: Kreva, Srakar, F., Gombrš, Čurda, Zorka F., Tršar, Gaberšek, Srakar J., Gombrš, Ošabnik; skok ob palici: Gašperšič, Sket Janka. — Nedelja, 24. junija ob 9.30: teka na 100 in 200 m: Skok, Kovačič, Čurda D. in Vlado, Šušteršič, Perpar, Putinja, Skok, Malnarčič; skok v višino: Zork, Slamič, Grčič, Tršar, Putinja; skok v daljavo: Putinja, Korč, Ralič M., Gaberšek, Oražem, Slamič, Malnarčič; tek na 800 m: Zorka F. in A., Kreva, Gaberšek, Čurda, Goršek, Srakar F., Tršar, Ošabnik, Škušek; tek na 5000 m: reflekt. tanti naj se javijo na startu; stafeta štiri krat 100 in 100 in 200 in 400 in 800 m: vsi imenovani atleti morajo brespozorno nastopiti.

LTPP. Službeno. Nocoj ob 18.30 ura odbora v posebni sobi restavracije Emona. Vsi in seja točno!

Prei kolezarski sodniki v Mariboru. Sedaj se je Maribor osamovojil tudi v kolezarskem sportu, ker je dobil prve izprašane sodnike. V nedeljo sta napravila sodniški izpit s prav dobrim uspehom pred zvezo, ki izpitno komisijo tehnični referent podprezo. Kar SK Maratona Franc Keršič in član Poštelec Ružič. Sodniški izpit je imel doleži v Mariboru samo predednik podprezo Markovič.

Mednar. alpska vožnja 1934

Letos gre vozna proga tudi preko Jugoslavije

Nemški, francoski in švicarski Avtomobil prirode v žan od 7. do 12. avgusta ob sodelovanju angleškega, avstrijskega in jugoslovanskega. Avtomobila mednarodno alpsko vožnjo za avtomobil, izdelane v serijah. Fabrikacija teh vozil se je morala pričeti pred 1. majem 1934 in se mora nahačati v prodaji do 1. avgusta 1934 najmanj sto vozil prilavljene tipe.

Za vožnjo je določena sledeča proga: 1. etapa, 7. avgusta: Nien-Aix les Bains 485 km; 2. etapa, 8. avgusta: Aix les Bains-Interlaken 421 km; 3. etapa, 9. avgusta: Interlaken-St. Moritz 371 km; 4. etapa, 10. avgusta: St. Moritz-Venezia 350 km; 5. etapa, 11. avgusta: Venezia-Suša-Zagreb 436 km; 6. etapa, 12. avgusta: Zagreb-Ljubljana-Kranjska gora-München 617 km. — Skupno 2980 km.

Za to prireditve velja pravilnik za vožnjo tednj. Ljubitelje ter je radi tega maksimirana povprečna brzina.

na po hitrosti prijavljenih vozil in znaša 42 do 52 km na uro za vse etape razen tretje, ki se jo mora voziti s povprečno brzi 35 do 42 km na uro.

Dve goraki točki in sicer na Col du Galibier (2556 m višine) in na Glavo di Stelvio (2750 m) ter vsak dan po ena dirka v ravnini na največ 10 km z letnim startom. Za gorke dirke je maksimirana brzina po skupinih od 35-50 km na uro, za dirko v ravnini od 85 do 110 km na uro. Vsa prijavljena avtomobil mora imeti po dva vozača. Sopotniki niso dovoljeni.

Prezem prijavljenih vozil izvrši vodstvo prireditve 5. in 6. avgusta v Nici. Prijave avtomobilov, ki so registrirani v naši državi, sprejema izključno le: Avtomobilski klub kraljevine Jugoslavije, sekcija Zagreb, Zrinjskega trg 19, do vključno 10. julija. Prijavnina znaša 100 švicarskih zlatih frankov za eno vozilo.

Vsa prijavljena vozila je zavarovati proti zakonski dolžnosti jamstva na 100.000 švicarskih zlatih frankov za vsak dogodek, pri katerem se ponesreči ali ranijo osebe, toda ne višje od 50.000 švicarskih zlatih frankov za vsako ponesrečeno ali usmrčeno osebo ter 10.000 zlatih švicarskih frankov za poškodovanje tuje lastnine. Razen tega se mora zavarovati vsak vozač proti nesgodam in sicer: na 40.000 švicarskih zlatih frankov za primer smrti in na 40.000 švicarskih zlatih frankov za primer trajne onesposobilnosti. Zaključeno zavarovanje mora veljati za vse države, po katerih gre prevoz. Podrobnejše informacije se dobe pri tistištvu sekcije Zagreb neposredno ali pa potom ostalih sekcij.

★

Mednarodne plavalne tekne na Dunaju. Preteklo soboto in nedeljo so se vršile na Dunaju mednarodne plavalne tekne, katerih so se udeležili poleg Avstrijcev, Holancev, Čehov, Madjarov in Italijanov tudi naši plavači. Doseženi so bili prav lepi uspehi ter se je tudi topot najbolje odlikovala svetovna prvakinja Nizozemka Den Quden iz Rotterdamu. Postavljenih je bilo nekaj državnih rekordov, dočim so naše plavače izrinili iz sprednjih vrst.

Nova svetovna rekorda. Iz Newyorka poročajo, da je pri nekem mitingu v Princetownu zbiljal atlet Cunningham rekord ene milje na 4:06.7. Dosele je držal rekord na tej progi Novozelandski Lovelock s časom 4:07.6. Ben Eastman pa je porabil za 880 jardov 1:49.8. Prejšnji rekord na tej progi pa je imel Nemec dr. Peltzer s časom 1:51.6.

Norvežani in zimska olimpijada. Prihodnja zimska olimpijada se vrši — kakor znano — v Garmisch-Partenkirchenu. Norvežani se že sedaj zelo zanimajo, kako so Nemci pripravili skakalnico in druge naprave za leto 1936. Norveški svetovni mednarodne smučarske zveze Thunold Hanser in šef norveških sportnih žurnalistov sta si pred kratkem ogledala vse sportne naprave v Garmisch-Partenkirchenu ter sta se oba samo v superlativih izražala o teh zgradbah, ki jih je napravila Nemčija za prihodnje zimske olimpijske igre.

Hansen se je osobito zanimal za novo olimpijsko skakalnico, na kateri so že skakali svetovni prvaki, ki smo jih videli marca meseca v Planici, in sicer brata Ruud, Sörensen in drugi. Skakalnica v vsakem pogledu odgovarja vsem predpisom in je kar najskrbneje pripravljena. Na veliki skakalnici nameravajo izvesti ob priliki olimpijade skoke kot samostojno točko, dočim se vršijo skoki za kombinacijo na stari Gudigberg-skakalnici, ki so jo primerno popravili. Nemci upajo, da ne bo imela mednarodna smučarska zveza nič proti temu, če se vršijo skoki na dveh skakalnicah; kajti omenjena strokovnjaki, ki igra veliko vlogo v norveškem in mednarodnem smučarskem svetu, boš gotovo zastopala stališče Nemcev.

Varnostni predpisi za kopalce

V zadnjih letih se vedno pogostejše dogajajo nesreče pri kopanju na prostem, to pa zlasti vsled tega, ker se mnogi kopljejo na krajih, ki so vsled globločine ali hitrega toka vode ter vrtincev nevarni in pa ker se otroci in mladoletniki navadno kopljejo brez vsakega nadzorstva. Da se po možnosti prepreči nadaljnje nesreče pri kopanju, predpisujemo na temelju čl. 67 v zvezi s čl. 65, 11 in 69 zakona o notranji upravi naslednje n a r e d b o o varnostnih predpisih za kopalce:

Na prostem je kopanje dovoljeno samo na mestih, ki jih občina za to določi in razglasi.

Mesta, ki so kopalcem, posebno na plavanju nevarnih, nevarna (tolmuni, vrtinci, globoka voda itd.), je primerno označiti. Ta dolžnost zadane lastnike kopalnih naprav, kjer teh ni, pa občino. Tudi na krajih, kjer kopanje ni dovoljeno, mora občina posebno nevarna mesta označiti s svarilnimi napisi na obzreju.

Lastniki kopalnih naprav, namenjenih za večji obisk, morajo za nadzorstvo kopalcev postaviti plavanja večšo osebo in ob večjih potokih in rekah imeti na razpolago rešilni čoln in rešilni drog in rešilno vrv. Za kopalna mesta, kjer ni posebnih kopalnih naprav (bazenov, kabin itd.), a jih prebivalstvo v večjem obsegu uporablja, zadane ta dolžnost občino.

Otrokom do 14. leta starosti in plavanja nevarnim osebam je tam, kjer ni poskrbljeno za nadzorstvo kopalcev (§ 3), dovoljeno kopanje le v spremstvu plavanja večjih oseb, starih nad 18 let. Odgovorni so za to glede otrok tudi starši, oziroma varuhi.

Prepovedano je namerno onesčiščenje vode po kopalcih in napravljanje ovir za prost odtok vode v rečni strugi.

Ob visoki vodi, ki presega normalno višino vode za 1½ m, je kopanje prepovedano.

Hoja in poganje kopalcev po tujih zemljiščih je brez dovoljenja lastnikov prepovedano. Prekrški te naredb se kaznujejo, kolikor ne spadajo pod strožje odredbe kazenskih zakonov na podlagi čl. 69 zakona o notranji upravi v zvezi s § 12 zakona o izprembah in dopolnitvah zakona o notranji upravi z dne 9. oktobra 1929 Ur. l. št. 417/104, z denarnio globo od 10 do 500 Din, odnosno ob neplačilu denarne kazni v odrejenem roku, z zaporom od enega do deset dni.

Nadomestuje upravnika policije: policijski svetnik: Pestevšek.

Plise za volane v različnih gubah
Specielni entel oblek, volan, šalov itd.
Ažuriranje — predlaskanje.
Vezenje monogramov, zaves, perila.
Navaden fin entel vložkov in čipk. — Hitro, fino in poceni!
Matek & Mikeš, Ljubljana (poleg hotela Struški)

Tudi naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljub« in »Bogoljub«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne.

Telefonska številka 3030

Borza

Dne 19. junija.

Denar

V današnjem prometu so vsi tečaji nazadovali razen Curiha, ki je ostal neizpremenjen, in Trsta, ki je notiral višje.

V zasebnem kliringu je avstrijski šilling bil zaključen na ljubljanski in zagrebški borzi po 9.40. — Grški boni so notirali v Zagrebu 30 blago. — Španska pejeta v Zagrebu je bila zaključ. po 6.41. — Angleški funt je bil v Zagrebu zaključen po 253.80, v Belgradu pa po 253.70.

Ljubljana. Amsterdam 2312.63-2323.99, Berlin 1295.69-1306.49, Bruselj 796.91-800.85, London 171.64-173.24, Curih 1108.35-1113.85, New York 3380.50-3408.76, Pariz 225.15-226.27, Praga 141.67 do 142.53, Trst 293.57-295.97.

Promet na zagrebški borzi je znašal 31.631 Din. Curih, Pariz 20.315, London 15.52, New York 307.5, Bruselj 71.875, Milan 26.53, Madrid 42.10, Amsterdam 208.70, Berlin 117, Dunaj 73.12 (priv. 57.10), Stockholm 80, Oslo 77.95, Kopenhagen 69.30, Praga 12.775, Varšava 58.125, Atene 2.93, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.05.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se račun enokolonaska, 3 mm visoka pletna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

19 leten fant

z nižje-tečajnim izpitom, želi primerne službe. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6973. (a)

Službodobe

Služkinja

vajena gospodarskih del, se sprejme. Ponudbe pod »Delavna« št. 6978 upravi »Slovenca«.

Zasluzek

Več tisoč nočavice kratkih, dam delat. Stavetova ulica št. 17. (z)

Dijaki

Dijake sprejemem

na stanovanje z dobro domačo oskrbo in skrbnim nadzorstvom pri učenju. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6859. (d)

Stanovanja

IŠČEJO:

Stanovanje

eno- ali dvosobno, s kuhinjo, neopremljeno — iščem za julij ali avgust. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 6960. (c)

ODDAJO:

Enosobno stanovanje s kopalnico, oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6976. (c)

Lepo sobo

in dobro hrano oddam sestanovalki za 420 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6950. (s)

Objave

Pozivi

Dotične osebe, ki so v soboto, dne 16. t. m. med 17.—17.15 videle pobratilo zlato zapeljivico na Tyrševi cesti, prosim proti nagradi za naslov na upr. »SL« pod »Vse se zve«. »SL« pod »Vse se zve«.

Posrestva

Droben oglas v »Slovenca« posrestva ti hitro prodaja; če že ne z gotovim denarjem, na kupca ti s knjižico da.

Enonadstropno vilo

v Celju, zelo moderno, z večjim vrtom, prodam. — Ponudbe pod »Slovenca« št. 6965. (p)

Gostilna

dobro idoca, na prometni točki v Mariboru, z več lokali, stanovanja, hlevi za vprego - se radi družinskih razmer takoj ugodno prodaja. Ponudbe pod »Ugodna kupčija« št. 6966 upravi »Slovenca« Maribor. (p)

Več stavbnih parcel

na Selu, prodam. Prevzamem tudi vložne knjižice naših denarnih zavodov. Josip Oražem, Moste pri Ljubljani. (p)

Tristanovanjsko hišo

nasproti šole v Zg. Šiški, prodam. Izve se v Kovačevi gostilni v Dravljah. (p)

Kupimo

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod s Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajal al motorja bi znebil se rad. Brž kupcev ti mnogo prižene Slovenec najmanjši inerva!

Nudimo Vam

za majhen denar dobro oblačilo. — A. Presker, Sv. Petra cesta 14. (l)

Opeko vseh vrst

kupite poceni za gotovino ali knjižico v opekar- ni Jerko, Črnuče. (l)

Kovčke

za potovanje vseh vrst, vseh velikosti, nudi po najnižjih cenah. Denarnice, listnice! Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13.

PREMOG

drva

Telefon 3934

SLOVŠA

Kolezijska 19

VINA

vseh vrst kupite najugod- nejše pri

Centralni vinarni

v Ljubljani.

Največjo zalogo

žalnih klobukov priporo- ča Salon Anita, Ljublja- na, Krekov trg 10. (l)

NAJBOLJŠI SIVALNI STROJI

'ADLER' IN 'GRITZNER'

pokromana kolesa

'GRITZNER'

pletalni stroji

'DIAMANT'

po sredno nizkih cenah

samo pri JOSIP

PETELINC

LJUBLJANA

blizu Prešernovega

spomenika, za vodo.

Telefon št. 2913.

Večletna garancija!

Pouk v umetnem

vezenju brezplačen!

Spalnice

moderne, iz orehove ko- renine, pleskane in ku- hinske oprave ter drugo pohištvo dobite najceneje pri Andlovic, Komenske- ga ulica 34. (s)

Erneman I.

prvovrstne, ceneno na- prodaj. Ponudbe upravi »SL« Maribor pod »Ton- Kino« št. 6967. (l)

Češnje za vkuhanje

Prvovrstne hrustavke iz- pod Gorjancev (iz Brus- nic pri Novem mestu), izredno prikladne za vku- havanje češnjavih kom- potov za zimo — napro- daj od srede 20. t. m. dalje po zelo nizkih ce- nah pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg 3. (l)

Malinovec

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan - se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska c. 6.

Naprodaj:

košarski izdelki, priznana lepo in čisto izdelani po znižani ceni; košarice in stojalčka za ročna dela, za cvetlice, za kruh, za papir; ročne in kopalne torbice; vrtno stole, za na balkon ali verando itd. — Naprodaj ie tudi dobro ohranjen, globok otroški voziček za dvojče- ke. Fany Patik, Radov- ljica, graščina. (l)

Oddam travnik

obe košnji, konjske in goveje mrv: ca. 5000 kg proda Ogrin, Gruberjevo nabrežje 8. (l)

Obrt

Fotomayer

Maribor, Gosposka ul. 2. Dragi časi: ceneno sli- kanje! Za legitimacije in brzoslikanje - takoj! — 6 autofot 15 Din.

Posteljne mreže

izdeluje in popravlja na lesenih in železnih okvir- jih najceneje Alojz An- d'ovic, Komenskega 31. l

Čitajte in širite

»Slovenca«!

Narodno glasbeno in pevsko društvo »Danica«, Katoliško izobraževalno društvo Krčevina in Melje naznanjajo žalostno vest, da je njihov ustanovitelj, poštvovalni voditelj in ljubljani oče

p. Pavel Potočnik

mašnik reda sv. Frančiška

dne 19. junija ob 13 v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega bo v četrtek ob 16 iz frančiškanskega samostana.

Slovesna sveta maša bo v petek ob pol 7.

Trajen in večni Ti spomin! Naj Ti bo dobri Bog obilen plačnik!

Maribor, dne 19. junija 1934.

Izobraževalno društvo v Koških naznanja tužno vest, da je prečastiti gospod

p. Pavel Potočnik

duhovni svetnik, naš duhovni vodja, častni član, društveni tajnik itd.

v Gospodu zaspal.

Pogreb preblagega rajnika bo v četrtek iz bazilike Matere Milosti na frančiškansko pokopališče.

Ohranimo ga v častnem spominu.

Koški, dne 19. junija 1934.

DRUŠTVENI ODBOR.

ZAHVALA. Vsem, ki so na kakršenkoli način sočustvovali z nami ob prebriski izgubi naše nepozabne ljubljene

MIRČI KRETIČ

privatne uradnice

izrekamo našo najtoplejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo preč. očetom frančiškankom in dr. Turšiču. Posebno zahvalo smo dolžni g. šefu in uradništvu trdnice Jugosl. P. Beiersdorf za prekrasno venca in za izkazano zadnjo čast; pevskemu društvu »Jadrana« za ganljive žalostinke, vsem darovalcem prekrasnih vencev in šopkov, sorodnikom, prijateljem in znancom in končno vsem, ki so jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Vsem in vsakemu posebej Bog plačaj!

ZALUJOČI STARSI.

Zahvala

Vsem, ki so nam izrazili ob smrti naše nepozabne mamice, sestre, tete in tašče, gospe

Marije Augustinčič roj. Rauter

nadučiteljeve vdove

svoje sožalje, ji naklonili toliko lepih vencev in rož ter jo spremili na njeni zadnji poti, se najiskreneje zahvaljujemo.

V Mariboru, dne 19. junija 1934.

Zalujoče rodbine: AUGUSTINČIČ, NOVAK in RAUTER.

Rekordna vožnja

39

»Vem, je dejal Davis, »toda vedel sem tudi, da boste sedaj tu.« Pomolčal je, nato nadaljeval: »Rad bi videl, da bi Jorgan zvedel, kaj se je dogodilo. Vse sem zapisal: meglo, brzotjavke, ki so nam naznanile lego ledenih gora. Vse je napisano v ladijskem dnevniku: jadrnice, naša sprememba smeri, nasedba. Poškodba na prednjem delu je nepomembna.«

»Potapljal se.«
»Za to je drug vzrok, Haynes.«
»Vem.«
»Tudi jaz sem razumel. Rad bi se rešil, da bi jim povedal.«

»Drugi tudi vedo. Povedali jim bodo.«
Gruča mož, ki jih je Simon odvedel, je srečala na vrhnjem krovu druge, ki jih je pripeljal Gerard. Bilo je nekaj potnikov v večernih oblekah, godbeniki, skladiščnik in njegov pomočnik, en kuhar in nekaj slug. Simon je vzel iz nekega zaboja veliko svetilko, jo prižgal in obesil na jamborovo vrh. Nato je s pomočjo Gerarda odrinil potnike.

»Sedaj nas morate pustiti delati. Vretena ne delujejo več. Ko bodo splavi spuščeni, se bo treba vreti v vodo in jih doseči.«

Kuhar, ki je bil pravcati velikan, je parkrat sunil z ramenom.

»Bodite mirni.«

Privzeli so vrvi enega izmed splavov, ga pritrtili na kavelj glavnega jambora in pet ali šest mož je pritisnilo na škripec, da so dvignili splav za meter visoko.

»Naprej! En mož naj gre gori, en sam!«
Simon je pozval zelo mladega moža, skritega za drugimi.

»Vi, vzemite drog s kavljem. Počinite na sredo. Držite se za kljuko. Naprej! Stopite gori. Ko bo splav v vodi, snemite škripec. Drugi bodo poskakali v morje. Vi jim boste pomagali dvigniti se na splav.«
Dvignili so splav še nekaj višje, glavni jambor

se je zazibal in priprava z možem vred je izginila ob trupu. Težek na škripec, je Gerard opazil, da so izvedli Simonova povelja.

»Šest mož! Skočite! Počakajte, da se ladja nagne na levo.«

V globini se je nalo svetlikala voda iz temine. Nihče se ni gnil.

Pokažite jim, kako se to naredi,« je velel Simon slugi.

Mladenič je počenil, skrčil noge in skočil. Pet mož mu je sledilo nalik ovcam. Ta hip so prišli kurjači in spustili še dva splava v vodo. Nato je dospel Grayson z zapovedišča in se spustil na četrtim v vodo. Krov se je spraznil.

»Sama ne bova mogla spustiti splava,« je dejal Gerard. »Spelzala bova na Graysonovega. Skočiva!«

Toda iz noči so se oglasili koraki in glas.

»Simon, Gerard!«

Haynes je stopil iz teme.

»Imamo kapitanov lahki čolnček. Prihaja s telegrafisti. Pripravima ga.« Simon je snel svetilko in vsi trije so tekli proti čolniku, ki je bil pritrjen na levem boku točno nad zapovediščem. Naglo so mu odstranili platno in jermen ter pripravili, da ga spuste v morje.

»In zapovednik?«

»Prihajam,« se je oglasil Davis.

Res se je prikazal, pred sabo narahlo pehaje telegrafista, ki sta si nerodno privezovala rešilne pasove.

Gerard se je pripravljaj, da skoči v čoln.

Petsto metrov daleč so plesale na valovih luči bark, ki so se zbrale krog Herwicka. Iz teme, vlažne noči, ki je obdajala ubogo svetilko, je vstajal klic mož, ki so se tiščali na splavih, in težak udarec valov ob »Morski zvezdi«, ki se je, kakor težko naložen tovornik, pogrezala globoko v vodo.

Prednji jambor se je gladko prelomil in se zvrnil nazaj na zapovedišče, zdobilviš kompas in šipe. Šestorica mož je nagnila glave in se hotela spustiti proti čolniku. Mahoma se je oglasilo pod njihovimi nogami mogočno tuljenje, spremljano od zamolkih udarcev škripanja in pokanja. Ko je pre-

treslo palubnice pod njimi, jih je presunilo v dno duše. Krov se je naklonil nazaj in središče broda se je nagnilo k vodi. Zapovedišče se je razbilo, kakor se stre igračka, krmilarna in soba zemljevidov sta se zrušili, deske so se razletele v treke.

Vse je bilo pokrito z razbitinami, ladja preklana na dvoje. Prednji in zadnji del sta se dvignila. Voda je privrela na krov v belih vijugah, šum valila svoje valove in vila železne plošče.

Šestorica mož je vpila, toda njihovi kriki so se zgubili v hrušču. Bili so samo še voljna telesa, napol nezavestniki, ki jih je zagrabil piš, zagnan iz notranjščine ladje.

Simon je stal ob Gerardu, zagrabil ga je za roke in zaprl oči.

X.

Četrtek, 14. maja 19... ob 10.

»Držal sem v svojih Gerardove roke.«

Simon je ležal na postelji »Berlina«. Obveze, ki so mu ovijale glavo, so puščale vidne samo oči.

»In potem?« ga je vprašal Herwick, ki je sedel ob postelji.

»Potem? O, to je težko povedati... in trpim...

Moja desna noga je težka in me peče... in vas vleče s seboj z vsemi razbitinami. Jambori, vrvi, iztrgani krov, podporna bruna, železna ploščina: vsaka izmed teh stvari zagrabljena, dvignjena, zvita, zapognjena, zmečkana. Sam ne vem. Zatisnil sem oči. Peklenski hrušč in trušč. Zagrabilo me je, kako naj vam povem, kakor nogočen piš. Bil sem kot stvar brez teže v velikem vetru, ki me je dvigal in odnesel. Spustil sem Gerardove roke in dvignil lakti. Tekom nekaterih sekund sem videl Mino, moje malo prijateljico, svoje tovariše iz »Mount Everesta«, sloneče na ograji in gledajoče me. Nato je prišla voda, me udarila v prsi, zavrela in odnesla. Čutil sem, da je moje noge za- grabil primež in zavleklo me je proti globini.

Upiral sem se z vsemi svojimi možmi, Herwick, skušal se oprostiti. Tedaj se mi je nekaj utrgalo v prsih, čelada se mi je poveznila na glavo. Noč. Ničesar več.

»Imeli ste srečo, Simon. Zajel sem vas iz vode.«

»Vi?« je vprašal Simon v navalu hvaležnosti.

»O, saj še vedel nisem, da ste vi. Ob zori sem videl glavo, ki je molela iz valov. Izvlekel sem vas z akom. Bili ste kot mrtvi, okoreli in iz nosa ter ušes vam je curjala kri. Imeli ste desno lice preklano in desno meče iztrgano. Morali ste imeti nogo zapleteno v jeklene vrvi in vlekli, vlekli ste kakor obojenec, dokler niste raztrgali nič. Vpili so: Mrtev je! Velel sem jim molčati. Porabil sem dva litra ruma za vas, stari dečko. V čednem stanju ste, veste to? Drgnil sem vas iz vse moči. Mislim, da so bile bolečine vzrok, da ste se zavdli. Zdravnik »Berlina« pravi, da nimate ničesar strtega. To je še sreča. Toda imeli boste za dva tri mesece dovolj.« »In drugi?«

»Petinpedeset potnikov je utonilo... Tri ženske so umrle v čolnih od mraza in strahu. Ostali so tu na krovu skrbno negovani... Imajo najlepše sobice... nekaterim ženskam se blede...«

»In drugi?« je ponovil Simon.

»Grayson in inženjer eta rešena. Vsi mornarji, vsa služinčad, komisariji, zdravniki, častniki iz strojnice so rešeni.«

Sklonil je glavo in velika črna griva mu je zakrila obraz.

»Telegrafisti, Gerard, Haynes in Davis so izginili.«

»Oh! Gerard tudi!« je dejal Simon. »Imel sem njegove roke v svojih. V žilah mu je divje utripala kri. Čutil sem, da živi, pa je mrtev!«

Ostala sta nekaj minut nema. Simon je mislil na črnolaso potnico, miss... miss... (ni se več domislil imena) in na glasbenika, vprašujoč se, če sta rešena. Davisov in Haynesov obraz sta mu stopila pred oči in dejal je:

»Herwick, Herwick, dajte mi roko! Haynes in Davis tudi. Bila sta dobra človeka. Kajne, da je bil Davis dober človek?«

»Seveda, Simon.«

»Herwick... vaša zgodba...«

»Kaj je torej?«

»Nič...«

»Dajmo, odpočiti se morate... Malo vročice.«

KONEC.